

**ปีที่ 12
ฉบับที่ 1**

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ACADEMIC JOURNAL OF RAJAPRUK UNIVERSITY

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ประจำเดือน เมษายน – กันยายน 2564
ISSN: 1906-5167

วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ACADEMIC JOURNAL OF RAJAPRUK
UNIVERSITY

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน เมษายน – กันยายน 2564

ISSN: 1906-5167

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ISSN: 1906-5167

ACADEMIC JOURNAL OF RAJAPRUK UNIVERSITY Vol.12 No.1 April –September 2021

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน เมษายน –กันยายน 2564

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

สำนักงาน

เลขที่ 9 หมู่ 1 ถนนนครอินทร์

ตำบลบางขนุน อำเภอบางกรวย

จังหวัดนนทบุรี 11130

www.rpu.ac.th

โทรศัพท์ 0-2432-6101

โทรสาร 0-243-6107

บรรณาธิการ

รศ.ดร.ชลลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์

พิสูจน์อักษร

แสงระวี วนิษาชีวะ

กองจัดการ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ออกแบบปก

รศ.ดร.ชลลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์เจริญดีมั่นคงการพิมพ์

55/4 ถนนเลียบบคลองภาษีเจริญ ซ.10

แขวงหนองแขม เขตหนองแขม

กรุงเทพฯ 10160 โทรศัพท์ 02 489 1431

โทรสาร 02-489 1430

E-mail:rtp_234@hotmail.com

คณะที่ปรึกษา

ดร.วิภาพรรณ ชูทรัพย์ ดร.อนาวุฒิ ชูทรัพย์ ศ.ดร.ไชยยศ เหมาะรัชตะ
ดร.สันธยา ชูทรัพย์ ผศ.ดร.อรุณี สำเภาทอง อ.อรุณี ม่วงน้อยเจริญ
อ.นันทพร ชูทรัพย์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความประจำฉบับ

รศ.ดร.มัทนา ว่างนอมศักดิ์ ผศ.ดร.สายสุตา เตียเจริญ ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ
รศ.ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว รศ.ดร.เพ็ญศรี นิรินัง ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง
ดร.สมชัย พุทธา ดร.สมบัติ เดชบำรุง ผศ.ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน
รศ.ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ ผศ.ดร.ฉัตรยาภรณ์ เสมอใจ รศ.ดร.โกสุม สายใจ
รศ.ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณมา รศ.ดร.ชลลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ ดร.สมนึก ทองเอี่ยม
ผศ.ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา ดร.สุกัญญา สุदारรัตน์

คณะบรรณาธิการ

ศ.ดร.คณิต เขียววิชัย	รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร
รศ.ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว	ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.โยธิน ศรีโสภา	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
รศ.ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์	คณะบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
รศ.ดร.โกวิทย์ กังสนันท์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
รศ.ดร.โกสุม สายใจ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและสถาบัน

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว	ภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ	วิทยาลัยนานาชาติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉรินัง	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวชิรเวศน์
6. อาจารย์ ดร.สมชัย พุทธา	มหาวิทยาลัยเกริก
7. อาจารย์ ดร.สมบัติ เดชบำรุง	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ชลลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
13. รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุม สายใจ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตยาภรณ์ เสมอใจ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
16. อาจารย์ ดร.สุกัญญา สุदारรัตน์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
17. อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
18. อาจารย์ ดร.สมนึก ทองเอี่ยม	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Editorial

บรรณาธิการแถลง

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ฉบับนี้เป็น ฉบับปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (เมษายน 2564 – กันยายน 2564) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการด้านศึกษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ และสาขาสหวิทยาการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งนักวิชาการอิสระได้นำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่มีความหลากหลาย ซึ่งเนื้อหาสาระในฉบับยังคงมีความน่าสนใจ ประกอบด้วยบทความวิชาการ และบทความวิจัยที่ทันสมัย และอยู่ในกระแสความสนใจ 12 เรื่อง ซึ่งทุกเรื่องได้ผ่านกระบวนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิคัดเลือกให้ตีพิมพ์เผยแพร่

กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณผู้นำเสนอผลงานทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจส่งบทความมาตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาในการพิจารณาดังฉบับ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านและสร้างประโยชน์ต่อวงการวิชาชีพด้านการบริหารการศึกษาต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.ชลารณ สวรรณสัมฤทธิ์

บรรณาธิการประจำฉบับ

สารบัญ
CONTENTS

- ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอปากช่องจังหวัดนครราชสีมา 1
ศิริดาวัลย์ ศิริธรรมมา และสมกุล ถาวรกิจ
- การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด
จังหวัดสระบุรี 10
พัชรี ผินกระโท และสมกุล ถาวรกิจ
- การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี 19
จารุพันธ์ เอี่ยมสุวรรณ และสมกุล ถาวรกิจ
- พฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 28
เปรมกมล สังขมาน และสมกุล ถาวรกิจ
- บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 36
วิราวรรณ รัตนภักดี และสมกุล ถาวรกิจ
- คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต
ลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร 44
อังสุมาลิน สุยะแก้ว และธีระพงศ์ บุศรากุล
- ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย 58
จังหวัดลพบุรี
สุนนางามเนตร และพิมพ์ฤทธิ์ เที้ยงภักดี
- การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขต 70
วัชรธรรมยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
นิภาพร ผิวเพชร และพิมพ์ใจ เมษะสุกุลไธ

สารบัญ(ต่อ)

CONTENTS

- การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษาของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตวัชรirma จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9 78
พงศ์ภัส ยอดออน และพิมพ์ใจ เมษฐ์สุกใส
- การส่งเสริมกระบวนการ บริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 3 กองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดนที่
33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัด เชียงใหม่ 89
เกรียงศักดิ์ ดวงใย และสมกุล ถาวรกิจ
- การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ในการ
จองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย 100
พีร เดชวิสัย เรวดี ศักดิ์ตุลยธรรม และฉัตยาพร เสมอใจ
- แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาล จังหวัดนนทบุรี 121
อาภาพิมพ์ ศรีโสภณ และสมถวิล วิจิตรวรรณ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
Instructional Leadership of Child Development Center Administrators
under the Local Administrative Organization In Pakchong District,
Nakhon Ratchasima Province

ศิริดาวัลย์ ศรีธรรมมา¹

สมกุล ถาวรกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ใน 4 ด้านได้แก่ ด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูผู้สอนและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 103 คน โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง โดยภาพรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ และด้านการพัฒนาหลักสูตร

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research's purpose was to study instructional leadership of Child Development Center Administrators under the Local Administrative Organization under Pakchong District Nakhon Ratchasima Province. The sample were 103 teachers determined based on Krejcie and Morgan's sample size table. The research instrument was 5 rating scale questionnaire. An analyzed by using a statistical computer program. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows :

The instructional leadership of Child Development Center administrators under Pakchong District Nakhon Ratchasima Province in overall and each aspect were at a high level, when considered in each aspects was at a high level in order of mean descending as follows; applying education concept, teaching and learning development, promotion of professional teacher and curriculum development.

Keywords: Instructional Leadership, Child Development Center Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอยู่ที่ผู้บริหารและการใช้ภาวะผู้นำของตัวผู้บริหารเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางด้านการบริหารงานวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในระดับใด ภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นปัจจัยสำคัญเดียวที่มีพลังสูงสุดในการกำหนดประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและกำหนดประสิทธิภาพของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย และผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังช่วยให้สมาชิกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความกระจำซัดในทิศทางการจัดการศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จัดหาเทคโนโลยีและทรัพยากร รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เด็กนักเรียนได้เรียนอย่างกระตือรือร้นและมีความสุข ตลอดจนพัฒนาและสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นผู้นำเพื่อความเป็นเลิศของระบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ถวิล มาตรเยี่ยม, 2545, น.99, 131) ภายใต้พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาอันก่อให้เกิดความมุ่งมั่นไปสู่ประสิทธิผลและการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นพลังขับเคลื่อนให้การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินไปอย่างราบรื่นต่อเนื่องเกิดความสมบูรณ์และมีความพึงพอใจ บรรลุเป้าหมายในภาพรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Gadwell and Spinks, 1992) พฤติกรรมผู้นำเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้นำนั้น ๆ มีความสามารถ และใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับตำแหน่งเพียงใด และการที่ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในฐานะผู้นำของหน่วยงานจะได้รับความร่วมมือด้วยดีในการบริหารงานจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงาน ต้องอาศัยความมีวิสัยทัศน์ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การสอน เทคโนโลยี ทรัพยากรที่เพียงพอ และมีคุณภาพ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2545, น. 38)

จะเห็นได้ว่าผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และการแสดงภาวะผู้นำทางวิชาการจะมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับใด เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมเพื่อเป็นข้อมูลเสนอแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ได้ทราบถึงแนวทางที่จะบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอปากช่อง ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้
เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 1/2560 มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 46 ศูนย์ซึ่งมีครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 103 คน โดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน(Krejcie & Morgan 1970,pp.608-610) และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ และด้านการพัฒนาหลักสูตร

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำข้อคำถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แก้ไขความครอบคลุมเนื้อหา การใช้ภาษา และนำมาพัฒนาปรับปรุงตามขั้นตอน
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความตรง IOC และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง พัฒนาเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

7. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์ จัดพิมพ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือถึงสำนักศึกษาทั่วไปวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสำนักงานเทศบาลทุกแห่งในเขตพื้นที่อำเภอปากช่อง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอความอนุเคราะห์จากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสำนักงานเทศบาลทุกแห่งในเขตพื้นที่อำเภอปากช่อง จัดทำหนังสือถึงผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้ศึกษา

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 103 ชุด พร้อมหนังสือนำส่งไปติดต่อประสานกับครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 46 ศูนย์ โดยเดินทางด้วยตนเอง และติดต่อทางโทรศัพท์นัดหมายวันเวลาสถานที่ล่วงหน้า

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้ง 103 ชุด ภายในระยะเวลา 10 วัน

5. ได้รับคืนมาเป็นจำนวน 103 ชุดและมีความสมบูรณ์ทุกชุด คิดเป็นร้อยละ 100

6. เตรียมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานสภาพส่วนบุคคลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง ตามความเห็นของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อแปลความหมาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง ตามความเห็นของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นำเสนอได้ดังนี้

1. ด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ
2. ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง ตามความเห็นของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ศึกษามีหัวข้อในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ภาพลักษณ์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องเปลี่ยนไป ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในยุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งเพื่อปฏิวัติการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่วิธีการที่สามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาประยุกต์ใช้ภายใต้บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกากรอง ศรีประไพหม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารได้จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเอง และนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การตั้งเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนของผู้เรียนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ ดังนั้นหากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสนใจต่อแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนแล้ว ย่อมส่งผลดีต่อคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย สอดคล้องกับ อันธิยา ภูมิไธสง (2556) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อยคือ สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน แจ้งข่าวสาร หรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบอยู่เสมอ และส่งเสริมให้ครูนำทักษะต่างๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การฝึกอบรมการส่งเสริมพัฒนาครูเป็นงานที่หน่วยงานจะต้องมีความพร้อม และมีความชำนาญในการดำเนินการเป็นสำคัญ เพื่อให้ขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีแบบแผนและชัดเจน และส่งผลดีต่อผู้บริหารที่เข้ารับการพัฒนาดตนเอง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อันธิยา ภูมิไธสง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อยคือ สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน แจ้งข่าวสาร หรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบอยู่เสมอ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่างๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า จากสภาพของการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้บทบาทของผู้บริหารทางวิชาการกลายเป็นบทบาทที่สำคัญมากขึ้น เนื่องจากประสิทธิผลของการศึกษาเป็นประเด็นที่ซับซ้อน ผู้บริหารทางวิชาการจึงต้องเป็นผู้ที่ทำงานร่วมกับครูเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน ดังนั้นผู้บริหารทางวิชาการจึงต้องมีภาระหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร โดยการทำงานร่วมกับครู เพื่อจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เศรษฐกร ไชยดำ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

อยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อจำแนกตามอายุ และตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามาใช้ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้นต้นสังกัด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาควรมีการจัดทำนโยบายด้านการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการให้กับผู้บริหารรวมทั้งครูเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้โรงเรียนแต่ละแห่งนำนโยบายด้านการพัฒนาวิชาการให้กับผู้เรียนไปปฏิบัติโดยการจัดอบรม สัมมนา ให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัดเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการบริหารวิชาการ การนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่บริหารงานประสบผลสำเร็จทางวิชาการ เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่หน่วยงานทางการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้จัด อีกทั้งสำนักงานเทศบาลควรประสานงานกับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มาเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาครู และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับนโยบายการสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการมาดำเนินการพัฒนาครูด้านวิชาการในสถานศึกษามาขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
3. ครูที่เป็นผู้สอนและใกล้ชิดกับนักเรียนควรเข้ารับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการนำการพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ และหมั่นติดตามความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนวิธีใหม่ๆ อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดนครราชสีมา
2. ควรศึกษาระบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลที่มีประสิทธิภาพในจังหวัดนครราชสีมา

บรรณานุกรม

- ถวิล มาตรฐาน. (2545). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ กรุงเทพฯ :
เสมาธรรม.
- ผกากรอง ศรีประไหม. (2559). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา** สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). **การบริหารหลักการทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์
องค์การทางการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.
- เศรษฐกร ไชยดำ. (2557). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจรัญ
จังหวัด ร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- อันธิยา ภูมิไธสง (2556) **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). Determinining Sample Size for
Research Activities. Educational and Psychological Measurement. v. 30, 607-610.

การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด
อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

Operation of Donput Subdistrict Municipality Child Development Centers
in Donput District, Saraburi Province in Accordance
with The Operational Standard

พัชรี ฝืนกระโทก¹

สมกุล ถาวรกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี จำนวน 108 คน โดยวิธีการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านบุคลากร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านวิชาการ

คำสำคัญ: มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลดอนพุด

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research's purpose was to study the Operation of Donput Subdistrict Municipality Child Development Centers in Donput District, Saraburi Province in Accordance With The Operational Standard. This research is based on the Quantitative Research. The research sample population of this study was administrators, teachers, and parents from child development centers under Donput subdistrict municipality in Donput district, Saraburi province all 108 people. The sample size was determined based on Krejcie and Morgan's Sample Size Table. The employed research instruments were 5 rating scale questionnaires. An analysis has been completed by a statistic analyzing program to obtain various descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation.

These findings indicate that: Operation of Donput Subdistrict Municipality Child Development Centers in Donput District, Saraburi Province in Accordance with The Operational Standard in overall was rated at a high level, when considered in each aspects, it found that the highest average was Building environment and safety, followed by Administrative management, and Personnel, and the lowest average was Academic.

Keywords: Child Development Centers standard, Donput subdistrict municipality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กเล็กนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปพร้อมกันในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างแท้จริง เด็กเล็กเป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่ง que เด็กได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็ก แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดการศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการที่ได้ถ่ายโอนให้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการอื่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ วัด มัสยิด กรมการศาสนา กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รวมทั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นทั้งหมดเรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนรวมถึงผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กอย่างทั่วถึง ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เป็นระเบียบ มีคุณภาพ ซึ่งกำหนดมาตรฐาน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546: 8) ศูนย์เด็กเล็กจะต้องปรับปรุงและยกระดับคุณภาพให้สอดคล้องมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องสนับสนุนการยกระดับคุณภาพของศูนย์เด็กเล็ก และดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพ โดยดำเนินการประกันคุณภาพภายในพร้อมกันไปด้วย ซึ่งหน่วยงานที่ได้รับการรับรอง กำกับดูแลจะต้องประเมินการประกันคุณภาพภายในและภายนอก รวมถึงการสนับสนุนการเข้ามาตรฐานหรือทำให้ศูนย์เด็กเล็กและหน่วยงานกำกับดูแลศูนย์เด็กเล็กเข้าใจเกณฑ์มาตรฐานและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.), 2555: 2)

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกันนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง แม้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีใช้การศึกษาในระบบโรงเรียน แต่เป็นการศึกษานอกระบบที่มีอยู่ทั่วประเทศ มีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆให้กับเด็กเล็กก่อนจะ

เข้าสู่โรงเรียน ซึ่งประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้มาตรฐานในการดำเนินงานที่ดีและเป็นมาตรฐานเดียวกัน การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะทำให้ทราบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่เพียงใด ซึ่งจากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอต่อเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี จากกลุ่มประชากรนำมาสุ่มหากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี เพื่อนำไปใช้ในการตั้งข้อคำถาม กำหนดขอบเขตของตัวแปรและสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอเพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้มีความตรงเชิงเนื้อหาและมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญหาความเที่ยงตรงตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
4. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองและปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้วยสถิติพื้นฐานโดยการใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ได้ดังนี้

การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมทุกด้าน มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านบุคลากร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิชาการ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมทุกด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด มีการวางแผนบริหารงานและดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ จึงเป็นผลให้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัตรดาว พงศ์อัมพรศรี (2557) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1. ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด มีการมอบหมายงานให้ครูผู้ดูแลเด็กอย่างชัดเจน มีการติดตามงาน สนับสนุนในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กและการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ยงยุทธ แก้วมณี (2547) ที่กล่าวถึง การบริหารจัดการไว้ว่าผู้บริหารมีการมอบหมายความรับผิดชอบแก่พนักงานตามนโยบาย มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของพนักงานทุกระดับ และสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาศักยภาพ และคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านบุคลากร โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลดอนพุด ให้ความสำคัญกับบุคลากร โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับหน้าที่ มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรทั้งทางด้านจิตใจและการให้ของรางวัลตามความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย โถสุวรรณจินดา (2546) ที่กล่าวถึงความสำคัญของด้านบุคลากรว่า การบริหารงานบุคลากรที่ดีจะช่วยให้องค์กรมั่นคง ซึ่งเป็นผลจากการได้บุคคลมีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาทำงานกับองค์กร บุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดีเกิดความจงรักภักดีในองค์กร

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุดมีการดูแลบริเวณต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมและเพียงพอสำหรับการใช้งาน เป็นผลให้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกาญจน์ โพธิ์รัตนโส (2557) ที่ได้ศึกษาการบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคำม่วง ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

4. ด้านวิชาการ โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด มีหน้าที่ดูแลพัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนที่มีความจำเป็นจะต้องฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัดต่างๆ และเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำ รวมถึงการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันเป็นหลัก ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ใช้การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับทางด้านวิชาการผสมกับการเล่นตามวัยของเด็กเล็กได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อีสริยา พจนธารี (2544) ที่กล่าวว่างานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่รวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

5. ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี เปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเกิดเป็นแรงสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภลักษณ์ สูงนารถ (2550) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่สร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของชุมชนต่อไป

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุดได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็ก และมีเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยกันโดยมีการขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับอำเภอและระดับจังหวัด สอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวลักษณ์ อินใจ (2556) ที่กล่าวว่า เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยสำคัญอย่างยิ่งต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกระดับ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมทุกด้าน มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับที่ดี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านบุคลากร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิชาการ ดังนั้นต้นสังกัด คือ สำนักงานเทศบาลควรมีการจัดทำนโยบายด้านการส่งเสริมวิชาการเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้โรงเรียนแต่ละแห่งนำนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาการให้กับผู้เรียน โดยการจัดอบรม สัมมนา ให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัดเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่หน่วยงานทางการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้จัด อีกทั้งสำนักงานเทศบาลควรประสานงานกับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มาเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาครู และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับนโยบายการพัฒนาคูมาขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

3. ครูที่เป็นผู้สอนและใกล้ชิดกับนักเรียนควรเข้ารับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ และหมั่นติดตามความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนวิธีใหม่อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด และตำบลอื่น ๆ

2. ควรศึกษาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลที่มีประสิทธิภาพในจังหวัดสระบุรี

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ โพธิ์รัตน์โส. (2557). การบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ: วิทยูชน.
- พัทธดาว พงศ์อัมพรศรี. (2557). การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ยงยุทธ แก้วมณี. (2547). การศึกษากระบวนการบริหารงานของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวลักษณ์ อินใจ. (2556). การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2546). บรรยากาศองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: วิ.เจ.พรินต์ติ้ง.
- ศุภลักษณ์ สูงนารถ. (2550). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.). (2555). มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ: คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อิสริยา พจนธารี. (2544). การสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดสระบุรี

The Environmental Management Contributed to Learning
in The Child Development Centre Saraburi Province

จารุพันธ์ เอี่ยมสุวรรณ¹

สมกุล ถาวรกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดสระบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร และด้านกลุ่มเพื่อน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี 99 แห่ง จำนวน 299 คน ด้วย โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการบริหาร

คำสำคัญ: การจัดการสภาพแวดล้อม เอื้อต่อการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research's purpose was to study The Environmental Management Contributed to Learning of The Child Development Centre of Saraburi in four aspects are; Physical facilities, Learning management, Management, and Peer relationships. This research is based on the Quantitative Research. The research sample population of this study was child development centre committee, and teachers from 99 child development centers of Saraburi 299 totally. The sample was determined based on Taro Yamane's formula. The instrument was questionnaire analyzed by using a statistical computer program. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation.

These findings indicate that:

The environmental management contributed to learning of the child development centre of Saraburi Province in overall was at a high level, when considered in each aspects,—was at a high level in order of mean descending as follows; learning management, peer relationships, physical facilities management

Keywords: Environmental Management, Contributed to Learning, Child Development Centre of Saraburi

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ รวมถึงสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้ แนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบัน นักเรียนต้องได้รับการบริการทางการศึกษาโดยได้เรียนรู้เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัด ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ไปใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา โดยผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวก เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและนักเรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่างๆและได้เรียนรู้ทุกเวลาทุกสถานที่ โดยมีความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 5)

โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่จะต้องเสริมสร้างผู้เรียนได้รับโอกาสอันพึงที่จะควรได้รับในการพัฒนาศักยภาพตามวัย การพัฒนาโรงเรียน ควรให้ความสำคัญอย่างมากต่อการจัดสภาพแวดล้อมในทุกด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดีเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจและเกิดความสุข ความเต็มใจในการแสวงหาความรู้ สภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมมากยิ่งขึ้นในบรรยากาศที่เอื้ออำนวยลักษณะทางสังคม จิตวิทยา การเรียนการสอนทั้งทาง ด้านอารมณ์ สังคม เจตคติ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการจัดสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมย่อมส่งผลดีต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การดำเนินงานของสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ เช่น คุณภาพของครู คุณภาพของนักเรียน บรรยากาศทางวิชาการ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้นักเรียนมีความสุข ปราศจากความกังวลสามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ ช่วยสร้างลักษณะนิสัย รวมทั้งช่วยสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เกิดทั้งทางด้านคุณธรรมจริยธรรม (ทรรศนีย์ วรหาคำ, 2554: 4) ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมในด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพได้เต็มที่ แต่ยังคงพบ

ปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการ ทั้งในการปรับสภาพของสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ปัญหาด้านการบริหาร เนื่องจากงบประมาณที่ได้มีน้อย จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาภายในเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านกลุ่มเพื่อน เนื่องจากผู้เรียนมาจากครอบครัวที่แตกต่างกันพื้นฐานการศึกษา ที่แตกต่างกัน การเลี้ยงดูที่แตกต่างกันตลอดจนอาชีพของครอบครัวที่แตกต่างกันทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัว

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตจังหวัดสระบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร และด้านกลุ่มเพื่อน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหาร ได้นำไปวิเคราะห์การวางแผนการจัดการศึกษา และรวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร และเป็นประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ในด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ในการสร้างสัมพันธที่ดีในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 891 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 294 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี 99 แห่ง ปีการศึกษา 2561 รวมจำนวน 1,185 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี นำมาสุ่มหากกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร และด้านกลุ่มเพื่อน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

- 1.ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี เนื้อหา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างขอบเขตของการวิจัย
- 2.กำหนดขอบเขตการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี
- 3.นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของการใช้ภาษา และความเหมาะสมของแบบสอบถาม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 4.นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
- 5.ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง พัฒนาเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี
2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี ด้วยสถิติพื้นฐาน โดยการใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ความถี่ (frequency) 2) ร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี ได้ดังนี้

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการบริหาร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี เห็นความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อจะได้เปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จึงมีการดำเนินงานในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมทุกด้าน จึงเป็นผลให้มีการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศศักดิ์ คำปลิว (2554) ที่ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤษฎี อัญบุตร (2555) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักขั้นต้นของกองทัพอากาศ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักขั้นต้นของกองทัพอากาศในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านอาคารสถานที่ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี มีจำนวนนักเรียนที่เหมาะสมกับห้องเรียน มีโรงอาหาร มีห้องน้ำเพียงพอและถูกสุขลักษณะ มีสนามกีฬา นอกจากนี้ ยังมีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความ

ปลอดภัย จึงเป็นผลให้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนีย์ วรार्หคำ (2554) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนตามความเห็นของครูและนักเรียนในด้านอาคารสถานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี มีการดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ครูมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ เน้นให้เกิดกระบวนการคิดที่มุ่งพัฒนาเด็กเล็กเป็นหลัก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ จึงเป็นผลให้มีการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทรรศนีย์ วรार्หคำ (2554) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมด้านการเรียนรู้เป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านการเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวาน่าเรียน ครูมีความกระตือรือร้นในการเร่งเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ในการพัฒนาตนเองมีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักหาเทคนิคการเรียนรู้ที่เหมาะสมมาช่วยเสริมวิธีสอน

4. ด้านการบริหาร พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี ยังไม่มีการกำหนดนโยบาย หรือแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่เพียงหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กเท่านั้น จึงใช้วิธีดำเนินงานร่วมกันแบบเกื้อกูลกัน มิได้มีการกำหนดนโยบาย และแผนงานไว้ หรือมิได้มอบหมายงานอย่างชัดเจนเท่าที่ควร จึงส่งผลให้การจัดสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น แต่ทั้งนี้ยังผลมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศศักดิ์ คำปลิว (2554) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมการจัดสภาพแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และให้ข้อเสนอแนะด้านการบริหารไว้ว่าควรกำหนดนโยบายการบริหารอย่างชัดเจน และมอบหมายงานการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้กับครูให้ชัดเจน

5. ด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตจังหวัดสระบุรี คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประสานงานในการดูแลดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงเป็นผลให้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤษฏี อัญบุตร (2555) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักชั้นต้นของกองทัพอากาศ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม

ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักขั้นต้นของกองทัพอากาศในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหาร ดังนั้นต้นสังกัด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงควรมีการจัดทำนโยบายด้านการส่งเสริมวิชาการให้ก้าวหน้าต่อไป ส่วนที่ควรพัฒนาเป็นกรณีพิเศษได้แก่การพัฒนากระบวนการบริหารของศูนย์ฯ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีระบบและหลักการบริหารเป็นแนวทางที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดอบรมสัมมนาให้กับผู้บริหารและครูทุกคนในสังกัดเกี่ยวกับโครงสร้างและแนวทางการบริหารแบบใหม่ ๆ รวมทั้ง ควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อ อบรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมทางการบริหารและหรือการดำเนินงานด้านวิชาการที่หน่วยงานทางการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้จัด อีกทั้งควรมีการประสานงานกับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มาเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาผู้บริหาร และพัฒนาครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ผู้บริหารศูนย์ควรรับนโยบายการพัฒนาด้านการบริหารมาขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาระบบบริหารศูนย์ และควรส่งเสริมให้พัฒนาครูมีศักยภาพในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น
2. ควรศึกษาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **คู่มือผู้บริหารโรงเรียนชุดพัฒนาการบริหารโรงเรียนการสร้าง
บรรยากาศการเรียนรู้การสอน**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ.
- ทรรศนีย์ วรหาคำ. (2554). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน
วัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลิศศักดิ์ คำปลิว. (2554). **การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุกฤษฎี อัญบุตร. (2555). **การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักขั้นต้น
ของกองทัพอากาศ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

พฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
Leadership Style Behavior of Administrators in school under
Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

เปรมกมล สังขมาน¹

สมกุล ถาวรกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มี 2 ด้าน คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 311 คน สุ่มตัวอย่าง โดยวิธีของทาร์โร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

พฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ มีระดับมากกว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน

คำสำคัญ: พฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research's purpose was to study leadership style behavior of school administrators under Saraburi primary educational service area office 2 in two aspects are; Transformation leadership, and Transaction leadership. This research is based on the Quantitative Research. The research sample population of this study were 311 teachers of schools under Saraburi primary educational service area office 2. The sample size was determined based on Taro Yamane's formula. The employed research instruments were 5 rating scale questionnaires. An analysis has been completed by a statistic analyzing program to obtain various descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results were as follows:

Leadership style behavior of school administrators under Saraburi primary educational service area office 2 in overall were at a high level, when considered in each aspects, it found out that The highest average was Transformation leadership at a high level, followed by Transaction leadership. The result of this research will be beneficial for Educational institution administrator to development for leadership and guiding to study the leadership of school administrators in other organizations.

Keywords: leadership style behavior, leadership, school administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดทำให้การประเมินคุณภาพโรงเรียนประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนบุคลากร ทำให้บุคลากรมีกำลังใจในการทำงาน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน นอกจากนี้ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความคล่องตัว พร้อมพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการรับบริการทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ บริหารงานโดยใช้ทีมงานเป็นฐาน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อช่วยให้การทำงานร่วมกันประสบผลสำเร็จ ใช้การเรียนรู้เป็นฐาน ส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำศักยภาพมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 41) แบส (Bass) ได้เสนอภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพที่ขยายแนวคิดของเบิร์น (Burns) โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจมาอธิบายมโนทัศน์ของผู้ว่าการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจนขึ้น โดยระบอบองค์ประกอบของผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพไว้ 3 องค์ประกอบ คือ (1) การสร้างบารมี หรือว่าอิทธิพลเชิงอุดมการณ์เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการบริหาร ทำให้ผู้ตามยอมรับโดยอาศัยวิสัยทัศน์ร่วม เน้นในสิ่งที่สำคัญต่อบรรยากาศในการทำงาน เป็นที่ยกย่องนับถือไว้วางใจ (2) การกระตุ้นให้เกิดการใช้ปัญญา เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำทำความเข้าใจกับปัญหาได้ดี ทำให้ผู้ตามมองเห็นปัญหาดังกล่าวจากมุมมองใหม่ของตนเอง และ (3) การมุ่งความสัมพันธ์รายบุคคล เป็นพฤติกรรมของผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพที่กระตุ้นให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้ตามแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ต่อมาทฤษฎีของแอสได้ปรับปรุงใหม่โดยแอส และอโวลีโอ ได้เพิ่มพฤติกรรมผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ 1 องค์ประกอบ คือการสร้างแรงบันดาลใจ เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกให้ผู้ตามตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของงานที่ทำให้ผู้ตามมีแรงจูงใจภายในกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม (ภาวิวัฒน์ พันธุ์แพ, 2546: 33)

สถานศึกษาหลายแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 นั้นยังประสบปัญหาในการจัดการศึกษาอีกหลายด้าน เช่น ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ขาดแคลนสื่อทางด้านเทคโนโลยี ครูผู้สอนไม่ตรงตามวิชาที่ได้สำเร็จการศึกษา ขาดปัจจัยในการจัดการศึกษา อีกทั้งครูผู้สอนยังขาดความสนใจในการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ เนื่องจากครุมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนที่ต้องรับผิดชอบมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนยังขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และวิสัยทัศน์ ทำให้ขาดทักษะในการดำรงชีวิตส่งผลต่อการยอมรับ เชื่อถือ และศรัทธาของประชาชนในท้องถิ่น และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของโรงเรียน ทำให้

ผู้ปกครองส่วนหนึ่งย้ายบุตรหลานไปเข้าเรียนที่โรงเรียนเอกชน ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินงานเพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเพื่อให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มี 2 แบบ คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จาก 141 โรงเรียน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,391 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ได้จากประชากร นำมาสุ่มหากกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 311 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ใน 2 แบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยมาสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษารายละเอียดตามวัตถุประสงค์ กำหนดเป็นประเด็นหลักเกี่ยวกับพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและแจกแจงประเด็นหลักออกเป็นประเด็นย่อยๆ นำมากำหนดเป็นข้อคำถามให้เหมาะสมกับเนื้อหาและขอบข่ายของประเด็นที่จะศึกษา

3. ร่างแบบสอบถาม และนำเสนอขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขให้ตรงและครอบคลุมเนื้อหา

4. นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธี IOC

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงข้อคำถามแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูของโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์พฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน โดยการใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบ พบว่าแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่สามารถถ่ายทอดไปสู่ครูได้ ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ร่วมงาน จึงเป็นผลให้ผู้บริหารมีพฤติกรรมตามแบบภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวีโล ใจหาญ (2552) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงสุตา ยะฮาด (2559) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายอริยมงคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ในด้านการสร้างบารมี มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานมีประสิทธิภาพ ครูยอมรับในวิสัยทัศน์ เคารพนับถือและให้ความไว้วางใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวีโล ใจหาญ (2552) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ยอันดับแรกคือด้านการสร้างบารมี ส่วนด้านการกระตุ้นให้เกิดปัญญามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นให้ครูได้ตระหนักและคิดวิธีการแก้ปัญหาเท่าที่ควร โดยจะเน้นการสั่งการ และเข้าไปแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้ครูอาจจะขาดโอกาสในการคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมพล แซ่มสา (2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ลำดับสุดท้ายคือการกระตุ้นการใช้ปัญญา

3. ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ในด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก และมีระดับพฤติกรรมค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการให้รางวัลครูด้วยความเข้าใจว่าครูแต่ละท่านคาดหวังรางวัลแบบใด เช่น คำชมเชยหรือการมอบหมายงานให้รับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารกระทำได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ แบส และอโวลิโอ (Bass & Avolio, 1990) ที่กล่าวว่า การให้รางวัลตามสถานการณ์ ผู้นำจะทำให้ผู้ตามเข้าใจอย่างชัดเจนว่าต้องการให้ผู้ตามทำอะไรหรือคาดหวังอะไรจากผู้ตาม และจากนั้นจะจัดการแลกเปลี่ยนรางวัลในรูปของคำยกย่อง ชมเชย ประกาศความดีความชอบ การจ่ายเงินเพิ่มขึ้น ให้โบนัส เมื่อผู้ตามสามารถบรรลุเป้าหมายที่คาดหวัง ส่วนด้านการบริหารแบบมีข้อยกเว้นโดยอ้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งเป็นผลมาจาก ผู้บริหารเข้าไปติดตามการปฏิบัติงานและคอยสั่งการอย่างใกล้ชิด ทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานอาจมีความคิดเห็นว่าเป็นการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ และทำให้ขาดความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ของครู จึงทำให้มีพฤติกรรมภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา โพธิสินธุ์ (2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพิจารณาทางด้าน พบว่าด้านการบริหารแบบมีข้อยกเว้นโดยอ้อมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

บรรณานุกรม

- กัมพล แหม่มสา. (2550). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขนิษฐา โพธิสินธุ์. (2550). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงสุดา ยะฮาด. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายอริยมงคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวัฒน์ พันธุ์แพ. (2546). ทฤษฎีผู้นำ. เชียงใหม่: ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.

ศิริไล ใจหาญ. (2552). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: สำนักพระพุทธศาสนา.

Bass, B. M. & Avolio, B. J. (1990). The four Is Transformational Leadership *Journal of
European Industrial Training*, 15(2), 9–16.

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
Internal Supervisory Roles of School Administrators under
Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

วิราวรรณ รัตนภักดี¹

สมกุล ถาวรกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 311 คน โดยวิธีการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

คำสำคัญ : บทบาทการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research's purpose was to study Internal Supervisory Roles of School Administrators Under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample of this study were 311 teachers of schools under Saraburi primary educational service area office 2. The sample size was determined based on Taro Yamane's formula. The employed research instruments were 5 rating scale questionnaires. An analysis has been completed by a statistic analyzing program to obtain various descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results were as follows:

The overall Internal supervisory roles of school administrators under Saraburi primary educational service area office 2 was rated at a high level, when considered in each aspects, it found out that The highest average was Group development at a high level, followed by Curriculum development, Staff development, and the lowest average was Action research at a high level.:

Keywords : Internal supervisory roles, school administrators, Saraburi primary educational service area office 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนั่นคือ ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุดของการเรียน ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศอาจมาจากบุคคลภายนอกหรือภายในโรงเรียนก็ได้ (สุเมธ คะลีล้วน, 2557: 9) การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นจะต้องใช้กระบวนการการนิเทศที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่จะมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพราะเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ ความสามารถในการพัฒนางาน ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการเรียนการสอนโดยปรับปรุงเทคนิควิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 179) บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีการปฏิบัติน้อยมาก เนื่องจากผู้บริหารให้ความสนใจในการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษาน้อยกว่างานด้านอื่น ซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้นั้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา บุคลากรส่วนใหญ่ไม่รู้จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศภายในสถานศึกษาว่าเป็นไปเพื่อการร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาตนเอง ไม่เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องจากเข้าใจว่าการนิเทศภายในเป็นการตรวจสอบ การจับผิด การประเมิน ที่สำคัญคือบุคลากรยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการทำงานอย่างเป็นระบบและการพัฒนาตนเองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา (กรองทอง จิรเดชากุล, 2550: 7)

สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในน้อยมาก โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านกิจกรรมต่างๆตามนโยบายของรัฐมากกว่าการพัฒนาด้านวิชาการซึ่งมีความสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการศึกษา เมื่อผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศภายในสถานศึกษาน้อย ทำให้บุคลากรขาดความรู้และความเข้าใจในการนิเทศภายในไปด้วย ซึ่งการนิเทศภายในนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและระบบการประกันคุณภาพที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผลการนิเทศสะท้อนการปฏิบัติงานที่จะนำไป

สู่การพัฒนาสถานศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา การนิเทศจะช่วยครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ตลอดจนช่วยให้เกิดความร่วมมือของคณะครูและช่วยให้ผู้บริหารและครูเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนได้ดีขึ้น เช่น ความต้องการด้านต่างๆ ความพร้อมรวมถึงพัฒนาการผู้เรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพ และเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 141 โรงเรียน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,391 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จากกลุ่มประชากร นำมาสุ่มหากกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 311 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดขอบเขตของตัวแปร และสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปเสนอต่อประธานและกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้มีความตรงเชิงเนื้อหา และมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด
3. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงและแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยวิธี IOC
4. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองและแก้ไขแล้ว จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2
2. โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถาม และรับคืนด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้ดังนี้

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมทุกด้าน มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจในกระบวนการนิเทศ มีการวางแผนในการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ครูเห็นความสำคัญของการนิเทศ จึงทำให้มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ คะลีลวัน (2557) ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการศึกษาพบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง โดยภาพรวม มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผู้สอน ให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุทนต์ ศรีไสย์ (2549: 85) กล่าวว่า การ

ให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง เป็นการช่วยให้ครูช่วยเหลือตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความสัมพันธ์อันดีกับครูในการช่วยครูให้ปรับปรุงการสอน รวมทั้งช่วยเหลือในเรื่องอื่นๆ เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีใหม่ในแบบต่างๆ

3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยภาพรวม มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการให้คำแนะนำเทคนิควิธีการสอน สนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และสนับสนุนให้ครูพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 86) ได้กำหนด การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพว่า เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการสำรวจความต้องการในการพัฒนาครูด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาความสามารถในการสอน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูได้ร่วมงานกับผู้ปกครองและชุมชน

4. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยภาพรวม มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครู มีการแบ่งหน้าที่ให้รับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ มีการประเมินผลงานของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 88) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ความสำเร็จขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ โดยการเพิ่มพูนความรู้ทักษะให้กับทุกคน มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา ครูมีเป้าหมาย มองเห็นปัญหาและวางแผนการดำเนินงานแก้ปัญหาาร่วมกัน

5. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวม มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร ร่วมกันพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ มีการนิเทศติดตามการใช้และประเมินผลหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 20) ได้กำหนดกระบวนการในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ให้มีพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล

6. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยภาพรวม มีบทบาทการนิเทศอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษายังมีการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่เพียงพอกับความต้องการของครู เช่น การจัดวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การจัดหางบประมาณสนับสนุนการส่งเสริมการวิจัยอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ กลิคแมน (Glickman, 2004: 344) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการส่งเสริม

สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการหรือกระบวนการวิจัยที่เหมาะสม และสามารถใช้ในการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชารายอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). **การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **การเรียนรู้บูรณาการ: ยุทธศาสตร์ครูปฏิรูป**. กรุงเทพฯ: อู่การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2549). **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ คะลีลวัน. (2557). **บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Glickman, C.D. (2004). **Supervision and Instructional Leadership: A Developmental Approach**. 6th ed. Boston: Allyn and Bacon.

คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร

The Morality according to the principles four Brahmavihara of School
Administrators under Ladkrabang District Office, Bangkok Metropolitan

อังสุมาลิน สุยะแก้ว¹

ธีระพงศ์ บุศรากุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และสังกัดขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 260 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น 0.977 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย

1) คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมุทิตา รองลงมาคือ ด้านเมตตา ด้านอุเบกขา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกรุณา

2) คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : คุณธรรมจริยธรรม หลักพรหมวิหาร 4 สำนักงานเขตลาดกระบัง

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the morality according to the four Brahmavihara Principles of school Administrators under Ladkrabang District Office, Bangkok Metropolitan. The independent variables were classified by gender, age, work experience and school size. This research sample consisted of 260 teachers under Ladkrabang District Office, Bangkok Metropolitan. The research instrument was a five rating scale questionnaire with its reliability at .977. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results were shown as follow

1) The morality according to the four Brahmavihara Principles of school Administrators under Ladkrabang District Office, Bangkok Metropolitan. was shown at the high level at sub – dimensions ranking from high to low as follows ; Mutita , Metta, Ubekkha and Karuna

2) The comparison the morality according to the four Brahmavihara Principles of school Administrators under Ladkrabang District Office, Bangkok Metropolitan. Classified by gender, work experience and school size, show significant difference at the level of 0.05.

3) The comparison the morality according to the four Brahmavihara Principles of school Administrators under Ladkrabang District Office, Bangkok Metropolitan classified by age did show difference. The results of research is guideline and development to The morality according to the four Brahmavihara Principles in useful for school Administrators.

Keywords : The Morality according , Four Brahmavihara , Ladkrabang District Office

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติขาดศีลธรรม ขาดจริยธรรมอยู่ไม่น้อย จากรายงานการประชุม อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดในเรื่องการเงินและบัญชีเป็นจำนวนมาก ดังเช่นกรณีที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีพฤติการณ์ เบิกถอนเงินโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนและเงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรตามโครงการเรียนฟรีไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2559, ออนไลน์) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้ดำเนินการจัดประชุม อ.ก.ค.ศ. วินัยและการให้ออกจากราชการ จำนวน 13 ครั้ง พิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา แล้วเสร็จ จำนวน 320 ราย โดยมีกรณีข้าราชการมีพฤติการณ์ การกระทำผิดวินัย จำแนกตามกรณี ความผิด ที่พิจารณาแล้วเสร็จประกอบด้วยกรณีความผิด ทุจริตต่อหน้าที่ จำนวน 68 ราย ความผิดเกี่ยวกับ การเงิน จำนวน 22 ราย ความผิดเกี่ยวกับการพัสดุ จำนวน 64 ราย ความผิดเกี่ยวกับการเรียกรับเงิน จำนวน 18 ราย รวมทั้งสิ้น 172 ราย (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2559, ออนไลน์) และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รายงานสถิติการกระทำความผิดนโยบายปราบปราม คดีทุจริตข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคดีความผิดที่สำคัญ ดังนี้ กรณีความผิดทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จำนวน 184 ราย กรณีความผิดการเงิน จำนวน 73 ราย กรณีความผิดพัสดุ จำนวน 61 ราย กรณีความผิดไม่ปฏิบัติตามระเบียบราชการ จำนวน 41 ราย กรณีความผิดชู้สาว จำนวน 34 ราย (สำนักงาน ก.ค.ศ., 2560, ออนไลน์)

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษาจึงควรมีแนวปฏิบัติที่อยู่ในกรอบของคุณธรรมจริยธรรมเพราะคุณธรรมจริยธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควรและเป็นเครื่องมือช่วยเสริมให้บุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงาน หลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักคุณธรรมของผู้ใหญ่ที่ผู้บริหาร หัวหน้างาน หรือนายจ้างที่เป็นผู้นำองค์กรควรยึดปฏิบัติและผู้บริหารสามารถใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการ (วิเชียร บุญกล้า, 2550, น. 2-3) สอดคล้องกับ(พระมหาดิศร ถิรสีโล 2540, น. 55) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักของการประพฤติปฏิบัติที่ดีที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้อื่น ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบแห่งการประพฤติตามหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ผู้บริหารควรยึดเป็นหลักในการปฏิบัติราชการ ผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ย่อมปรารถนาความเจริญของผู้ใต้บังคับบัญชา มีเมตตาเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ กรุณาและสงสาร ปรารถนาจะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพ้นทุกข์ ยินดีมีมุทิตาในความ

ความเจริญของผู้ได้บังคับบัญชา และวางใจให้เป็นกลาง เทียงตรง แน่วแน่เป็นอุเบกขา (ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542 , น. 214)

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารงานให้มีประสิทธิผลมากขึ้น สามารถบูรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

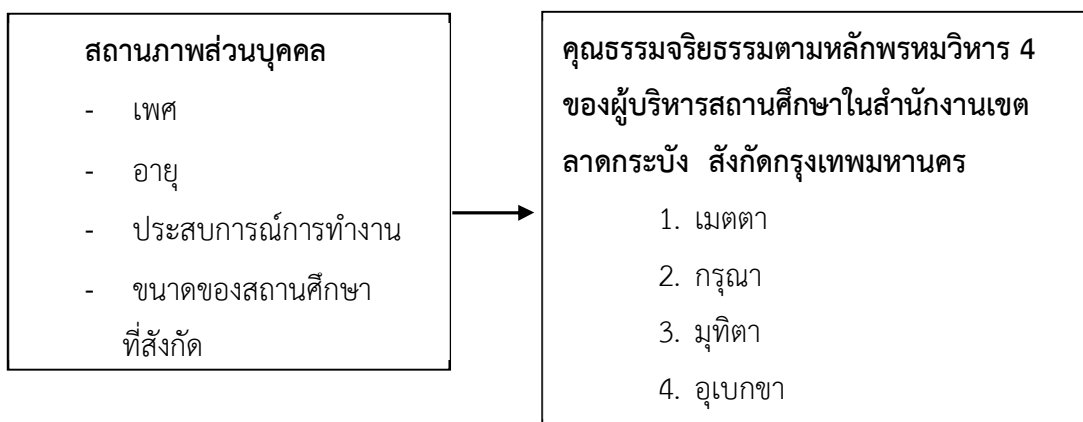
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานและสังกัดขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2546, น. 124); พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) (2541, น. 8- 9) และพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, น. 76-78) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 โรงเรียน จำนวนครู 751 คน (ที่มา: สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร , 2560, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน จากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการแยกแบบสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, น. 75) ทำการวิเคราะห์หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธี IOC เลือกข้อคำถามที่มีค่าระหว่าง 0.60 -1.00 นำแบบสอบถามที่แก้ไขและปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนวัดกระทุ่มเสือปลา สำนักงานเขตประเวศ สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครูตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองแล้วนำแบบสอบถามมาสำรวจความครบถ้วนของเนื้อความในแบบสอบถาม พบว่าเป็นฉบับที่มีความสมบูรณ์จำนวน 260 คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามหาความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe') และนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมูทิตา (\bar{X} = 4.23) รองลงมาคือ ด้านเมตตา (\bar{X} = 4.22) และด้านอุเบกขา (\bar{X} = 4.20) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านกรุณา (\bar{X} = 4.18)

2. ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของครู พบว่า

2.1 ครูในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันเห็นว่า ด้านเมตตา และด้านมุทิตา ไม่ต่างกัน ส่วนด้านกรุณาและด้านอุเบกขา ต่างกัน

2.2 ครูในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

2.3 ครูในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่ต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่าด้านเมตตา ด้านกรุณา และด้านมุทิตาไม่แตกต่างกันส่วนด้านอุเบกขาแตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการทดสอบรายคู่ พบมีความแตกต่างรายคู่ 1 คู่ คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 0-5 ปี เห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปี ขึ้นไป

2.4 ครูในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการทดสอบรายคู่ โดยภาพรวมพบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนด้านเมตตา พบมีความแตกต่างรายคู่ 1 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง ด้านกรุณา พบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ด้านมุทิตา พบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและ

ขนาดใหญ่และด้านอุเบกขา พบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่า คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัด กรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

1.คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมุทิตา รองลงมาคือ ด้านเมตตา และด้านอุเบกขา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกรุณา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควรสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษา เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้ อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้จัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาตามระบบคุณธรรมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผลการดำเนินการทำให้ได้แม่แบบที่เป็นแกนนำในการพัฒนาวินัยคุณธรรม จริยธรรม เพื่อขยายผลไปยังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีจิตสำนึกในความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2550, น. 40-41) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน เจริญรัมย์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 33 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 33 โดยรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีประเด็นที่สำคัญแก่การอภิปราย ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านเมตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรักใคร่ความปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนใต้บังคับบัญชาให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำผลงานวิชาการเพื่อเลื่อนระดับสนับสนุนจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชามาให้ความรู้แก่ครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน เจริญรัมย์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 33 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 33 ด้านเมตตาโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านกรุณา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือผู้ที่มีความสามารถมีผลงาน ให้ได้รับความก้าวหน้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสนับสนุนเผยแพร่ประวัติและผลงานของครู ส่งเสริมเลื่อนตำแหน่งงานโดยมอบหมายความรับผิดชอบให้สูงขึ้น และใช้เกณฑ์พิจารณาความดีความชอบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน เจริญรัมย์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 33 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 33 ด้านกรุณาโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านมุทิตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพาครูไปศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้ครูเป็นวิทยากรทั้งภายในและภายนอก และส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมหรือศึกษาต่อซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน เจริญรัมย์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 33 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 33 ด้านมุทิตาโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านอุเบกขา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้สติปัญญาพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องประกอบด้วยเหตุผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเป็นคนที่มีเหตุผลไม่หุนหันพลันแล่นมีความรอบคอบในการกระทำหรือการตัดสินใจโดยใช้หลักความมีเหตุผล และตรรกะของความจริงคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน เจริญรัมย์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 33 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักพรหม

วิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 33 ด้านอุเบกขาโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า

2.1 จำแนกตามเพศจากการคำนวณค่า t-test ของครูที่มีเพศต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวมต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูที่มีเพศต่างกันเห็นว่า ด้านเมตตา และด้านมุทิตา ไม่ต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากครูเพศชายและหญิงได้รับความรักใคร่ปรารถนาดี มีไมตรี ความหวังดี ความชื่นชมยินดีในความสำเร็จอย่างเสมอดันเสมอปลายจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน ส่วนด้านกรุณาและด้านอุเบกขาต่างกัน เพราะครูเพศชายเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร มากกว่าครูเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากครูเพศชายและหญิงมีบุคลิกภาพที่ต่างกันทำให้งานที่ได้รับมอบหมายบทบาทและภาระหน้าที่ของเพศชายและหญิงต่างกัน ครูเพศชายมองเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสงสารให้ความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือ หรือลงมือช่วยเหลือจนเจือช่วยให้พ้นทุกข์ด้วยความเต็มใจเสมอ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น คอยบังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนของทางราชการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชชา อมราภรณ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศ แตกต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามอายุ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยภาพรวมและรายด้านของครูที่มีอายุต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความรักใคร่ปรารถนาดีมีไมตรี มีความสงสาร ช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์ ให้ความชื่นชมยินดีในความสำเร็จสมหวังด้วยความเสมอดันเสมอปลาย วางใจเป็นกลาง และไม่แสดงความอิจฉาริษยา แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกวัยไม่ว่าจะเป็นครูที่มีอายุน้อยหรือครูที่มีอายุมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีพรรณ สีสด (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตาม

หลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษาจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยภาพรวมของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่ต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่าด้านเมตตา ด้านกรุณาและด้านมุทิตาไม่ต่างกันส่วนด้านอุเบกขาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่า มีความแตกต่างรายคู่ 1 คู่ คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 0-5 ปี เห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ด้านอุเบกขา ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร มากกว่าจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน การได้รับมอบหมายหน้าที่ที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวรณัฐ ฐิตาคม (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการสอน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรครูในสถานศึกษาต่อการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ครูที่สังกัดขนาดของโรงเรียนต่างกันเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe ในภาพรวมพบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนด้านเมตตาพบมีความแตกต่างรายคู่ 1 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง ด้านกรุณา พบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร

แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ด้านมุกิตา พบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ และด้านอุเบกขาพบมีความแตกต่างรายคู่ 2 คู่ คือ ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างจากครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่มีขนาดเล็กมีครูและนักเรียนจำนวนน้อยจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำกับดูแล ควบคุม และเอาใจใส่ได้ทั่วถึง มีความใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชามากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ มุกดา อนุพานนท์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า พบว่า คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลจากการวิจัย เรื่อง คุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความเอาใจใส่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนให้มากกว่านี้
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความรู้สึกเห็นใจผู้อื่นคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็ม

ความสามารถ

- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความเสียสละต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้มากกว่านี้
- 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนต่อคนทุกคนอย่างเสมอภาคกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 การทำการศึกษาความสัมพันธ์ของหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพในการบริหารงาน
ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 7 . กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต
การพิมพ์.
- ณัชชา อมราภรณ์ . (2557). **การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขต
สายไหม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ณัฐวรรณ ฐิตาคม. (2556). **การประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ธีรรัตน์ กิจจาร์ักษ์. (2542). **คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร**. เพชรบุรี : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏ
เพชรบุรี.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2541). **พระในบ้าน**. กรุงเทพฯ : คณาจารย์ธรรมการพิมพ์.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). **พุทธวิธีการบริหาร**. กรุงเทพฯ :
มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2540). **พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม**. กรุงเทพฯ : กอ
การพิมพ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กพผ.
- พระมหาอดิสร ธีรสีโล. (2540). **คุณธรรมสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- มุกดา อนุภานนท์. (2555). **การศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 17**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รพีพรรณ สีสด. (2559). **การบริหารงานตามหลักคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร**.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- วิเชียร บุญกล้า. (2550). การศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สายฝน เจริญรัมย์. (2559). การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
อำเภอชุมพลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2560). [สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2560]. รายงานสถิติ
การศึกษาปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก
<http://www.bangkok.go.th/bangkokeducation>.
- สำนักงาน ก.ค.ศ. (2559). [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2560]. การกระทำผิดวินัย. สืบค้นจาก
<http://www.otepec.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2550). รายงานประจำปีการ
บริหารงานบุคคลของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2550.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). **Determining Sample Size for Research
Activities**. Education and Psychological Measurement.

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี

The Relationship between Working Conditions and the Performance of Teachers in
Non-formal and Informal Education Centers under the Office of Non-Formal
and Informal Education Lopburi Province

สุนนา งามเนตร¹

พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี 2) ผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี จำนวน
140 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1) สภาพการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ใน
ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การพัฒนาความสามารถของบุคคล สิ่งแวดล้อมที่ถูก
สุขลักษณะและปลอดภัย และการบูรณาการทางสังคม

2) ผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ใน
ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
ประสิทธิภาพการวางแผน และการบริหารการเรียนรู้ในชุมชนร่วมกับเครือข่าย

3) สภาพการทำงานของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวม

คำสำคัญ : สภาพการปฏิบัติงานของครู, ผลการปฏิบัติงานของครู

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research aims to study 1) working conditions of teachers non-formal and informal education centers Lopburi. 2) performance of teachers non-formal and informal education centers Lopburi. 3) the relationship between working conditions and teacher performance non-formal and informal education centers, Lopburi. The sample was teachers, non-formal and informal education centers under the non-formal education promotion office and informal education, Lopburi 140 totally and used simple random sampling. The instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.79 and the statistics used in data analysis were frequency percentage, mean, standard deviation and Pearson's product-moment coefficient

The research were found that

1) The work condition of teachers in non-formal and informal education centers, Lopburi in overall was at a high level when considered by mean were found that the highest mean was the ability development of the person, followed by hygienic and safe environment and the lowest was social integration.

2) teacher performance in non-formal and informal education centers Lopburi In overall at a high level when considered by mean were found that the highest average value was the creation and development of the learning network in community followed by planning efficiency and the lowest was learning management in the community together with the network.

3) working conditions of teachers and teacher performance in nonformal and informal education centers, Lopburi. were a positive correlation significance at .01 level

Keywords : Quality of work life of teachers, performance of teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญกับชีวิตเป็นอย่างมาก ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและผล เพื่อนำพาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ว่า การศึกษาหมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นทางการโดยมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยได้ดำเนินการจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่เหมาะสมในทุกพื้นที่ เติบโตระบบการศึกษาให้รองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2552: 1) การปฏิรูปการศึกษาถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการปฏิรูประบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาคนให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศชาติ ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ หลักการดังกล่าวส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นให้ความสำคัญต่อผู้เรียนหรือการเน้นผู้เรียนเป็นหลัก และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้ครูหรือผู้สอนมิได้ลดความสำคัญลงแต่ประการใด หากยังคงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะครูต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จึงต้องคอยชี้แนะ ควบคุม ดูแลส่งเสริมช่วยเหลือสนับสนุน เรียนรู้ตลอดเวลาการปฏิรูปการเรียนรู้จึงเป็นหัวใจของการศึกษาจะเกิดสัมฤทธิ์เพียงใดขึ้นอยู่กับศักยภาพครู (พรพิพัฒน์ ชื่อสัตย์, 2555: 68)

การบริหารจัดการงานในโรงเรียนและการบริหารทรัพยากรบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญการพัฒนาต่างๆ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาตลอดชีวิตและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถพื้นฐานที่จะช่วยให้การดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (ทศพล เพ็ชรพิมล, 2551: 1) ครูมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคมของมนุษย์ จุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาประเทศคือการพัฒนาสภาพของประชาชนให้มีความกินดี อยู่ดี ทำให้ประเทศมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมการเมือง การปกครอง แต่ถ้าการพัฒนาสภาพของประชาชนขาดความสมดุลทำให้มีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เกิดความด้อยในสภาพซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อสภาพครู จึงจำเป็นโดยเฉพาะสภาพการทำงานอันส่งผลต่อการพัฒนาทางการศึกษาของเยาวชนให้มีผลและประสิทธิผล กำหนดให้ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ทั้งในและนอก

สถานศึกษา จึงเกิดปัญหาครุมีภาระหน้าที่หลายด้าน ทำให้บางหน้าที่ไม่ถนัด เช่น การพิมพ์เอกสาร การลงพื้นที่ การประสานงาน การรายงานผลการทำงาน การประชาสัมพันธ์ ครูต้องจัดการเรียนรู้หลายระดับ ทำให้การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนยังไม่มีผลเท่าที่ควร ครูจบไม่ตรงตามรายวิชาที่สอน ครูขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การติดต่อกับชุมชนบางแห่งไม่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี, 2555: 10)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสภาพการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2561 11 อำเภอ จำนวน 218 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ได้จากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan, (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน (Proportion simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
- ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการทำงานของครู
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของครู

คำถามในตอนต้นที่ 2-3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลีเคิร์ด (Liker, 1970. อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2553 : 120) มี 5 ระดับ หาค่าความตรงภายในของแบบสอบถาม ด้วยเทคนิค IOC จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และหาความเชื่อมั่นรวม จากประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกันโดยใช้วิธี Cronbach's Alpha Coefficient

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สภาพการทำงานและผลในการปฏิบัติของครู วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลความหมายมี 5 ระดับตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด 2553 : 120-1)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติของครู ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี

n=140

สภาพการทำงานของครู	\bar{x}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ	4.39	0.65	มาก	4
2. สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะและปลอดภัย	4.48	0.46	มาก	2
3. การพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.55	0.55	มากที่สุด	1
4. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	4.41	0.68	มาก	3
5. การบูรณาการทางสังคม	4.25	0.52	มาก	5
รวม	4.42	0.57	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับที่มาก

($\bar{x}=4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาความสามารถของบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.55$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ($\bar{x}=4.48$) และลำดับสุดท้าย คือ การบูรณาการทางสังคม ($\bar{x}=4.25$)

ผลการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษาจากระบบ และการศึกษาตาม อัยาศัยจังหวัดลพบุรี มี 4 ด้าน ได้แก่ ผลการวางแผน การจัดการส่งเสริมการศึกษจากระบบและการ ศึกษาตามอัยาศัย การบริหารการเรียนรู้อในชุมชนร่วมกับเครือข่าย และการสร้างและพัฒนาภาคี เครือข่ายการเรียนรู้อในชุมชน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการปฏิบัติงานของครู ศูนย์การศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลพบุรี

n=140

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ผลการวางแผน	4.37	0.65	มาก	2
2. การจัดการส่งเสริมการศึกษจากระบบและการ ศึกษาตามอัยาศัย	4.32	0.59	มาก	3
3. การบริหารการเรียนรู้อในชุมชนร่วมกับเครือข่าย	4.23	0.74	มาก	4
4. การสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้อ ในชุมชน	4.61	0.50	มากที่สุด	1
รวม	4.38	0.62	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตาม อัยาศัยจังหวัดลพบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษาจากระบบ และการศึกษาตามอัยาศัยจังหวัดลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับที่มาก ($\bar{x}=4.38$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่าย การเรียนรู้อในชุมชน ($\bar{x}=4.61$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ผลการวางแผน ($\bar{x}=4.37$) และลำดับ สุดท้าย คือ การบริหารการเรียนรู้อในชุมชนร่วมกับเครือข่าย ($\bar{x}=4.23$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation)

ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ด้านการสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

n=140

ตัวแปร	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₄)	(Y ₅)	(Y ₆)
(X ₁)	0.161	0.011	0.203*	0.141	0.056
(X ₂)	0.659**	0.492**	0.027	0.501**	0.018
(X ₃)	0.046	0.114	0.260**	0.009	0.561**
(X ₄)	0.271**	0.340**	0.098	0.279**	0.021
(X ₅)	0.303**	0.000	0.080	0.138	0.006
รวม	0.161	0.060	0.041	0.097	0.139

** p< .01, * p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี โดยรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง (r=-0.041-0.161) มีความสัมพันธ์ระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มากที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยกับผลการวางแผน (r =0.659) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคลกับผลการปฏิบัติงานของครู (r = 0.561) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยกับการสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ใน (r=0.501) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยกับการจัดการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ (r = 0.491) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และด้านการบูรณาการทางสังคมกับผลการวางแผน (r =0.303) มีความสัมพันธ์ระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมในระดับที่มาก อาจเป็น

เพราะว่าได้รับการส่งเสริมให้ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะอย่างเต็มที่ อาศัยสถานที่ที่มีความ มั่งคั่ง ปลอดภัย วัสดุ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน วัสดุและการได้รับโอกาส เข้ารับการฝึกอบรมในการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Berghe, 2011 ทำได้ การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานและประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อวัดระดับของการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง เป้าหมายคือการกำหนดปัจจัยสำหรับความพึงพอใจใน การทำงานและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานและการปฏิบัติงานและ อิทธิพลของความพึงพอใจในงานประสิทธิภาพครั้งแรกที่เรามองเข้าไปในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และทฤษฎีของวางแผนพฤติกรรมการบัญชีสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมงาน ความพึงพอใจจะมีการอธิบายจากนั้นเป็นหน้าที่ของคุณลักษณะงานคนอื่นๆ และการแสดงออกส่วน บุคคลข้อมูลการวิจัยรองจะถูกรวบรวมเพื่อค้นหาและ เพื่อชี้แจงการติดต่อระหว่างความพึงพอใจใน การทำงานและการปฏิบัติงานสำหรับวันนี้เราจะใช้ประโยชน์จากผลของความสัมพันธ์เวอร์กรรมและ การศึกษาเกี่ยวกับสองตัวแปรหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้ข้อสรุปที่ถูกวาดขึ้น โดยทั่วไปมี เพียงเจ็ดข้อสรุปเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างงานที่อ่อนแอความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และ ทิศทางสาเหตุคือสรุปไม่ได้การวิจัยหลักจะขึ้นอยู่กับ การสำรวจในบ้าน

2. ผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ลพบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ในรวมในระดับที่มาก อาจเป็นเพราะว่า มีการสร้างและ พัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน ผลการวางแผน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา หัศจรรย์ (2555) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานกับประสิทธิผลการบริหาร วิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงานจากประสิทธิผลการบริหารวิชาการ ของ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ และช่วงชั้น ตัวอย่างทั้งหมด เป็นครูในโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 72 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการทำงาน กับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของครู ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ($r=-0.041-0.161$) มีความสัมพันธ์ระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มากที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อม ที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยกับประสิทธิภาพการวางแผน ($r=-0.659$) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคลกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู ($r=-0.561$) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยกับการสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ใน ($r=-0.501$) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยกับการจัดการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ($r=-0.491$) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และด้านการบูรณาการทางสังคมกับประสิทธิภาพการวางแผน($r=-0.303$)มีความสัมพันธ์ระดับน้อยตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ntisa, 2015 ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานขององค์กรและประสิทธิภาพการทำงานในหมู่นักวิชาการภายในมหาวิทยาลัยเซาท์แอฟริกัน ผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดำเนินการในการประเมินผลความแข็งแกร่งและขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรค่าสหสัมพันธ์สูงสุดระหว่างโครงสร้างเป็น 0.442 จึงให้หลักฐานของความถูกต้องเลือกปฏิบัติการวิเคราะห์ปัจจัยที่ได้ดำเนินการสำหรับแบบสอบถามความมุ่งมั่นขององค์กรและบุคคลปฏิบัติวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผ่านซอฟต์แวร์ทางสถิติ SPSS รุ่น 22.0 ความมุ่งมั่นขององค์กรเผยแพร่ปัจจัยสี่และทั้งหมดของพวกเขาคิดแปรปรวนรวมน่าพอใจอธิบายของ 65.2% การปฏิบัติงานเผยแพร่ปัจจัยที่สามซึ่งคิดเป็นความแปรปรวนรวมน่าพอใจอธิบายประมาณ ผลการทดสอบสรุปได้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคล้ายคลึงกันในการรับรู้ในแง่ของโครงสร้างการศึกษาสถิติความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเพศและการศึกษาโครงสร้างสี่ยกเว้นการปฏิบัติงานการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันได้ดำเนินการเพื่อสร้างความถูกต้องขนาดมาตรการทั้งหมดเป็นไปตามแบบที่ได้รับการยอมรับรูปแบบและความน่าเชื่อถือและเปิดเผยว่าเครื่องชั่งที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือสุดท้ายรูปแบบโครงสร้างได้รับการทดสอบสรุปได้ว่ารูปแบบความคิดที่ถูกต้องจับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและความมุ่งมั่นขององค์กรไม่มีอิทธิพลสำคัญในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Huse & Cumming, (1995) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการทำงานและการพัฒนาสภาพการทำงาน ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม 2) สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 3) การพัฒนาความสามารถของบุคคล 4) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 5) บูรณาการทางสังคม 6) ระเบียบ

ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน 7) ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน 8) การปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ผู้บริหารควรมีความยุติธรรมและเสมอภาคในการประเมินขึ้นเงินเดือน โดยประเมินจากตำแหน่งหน้าที่และภาระงานที่รับผิดชอบอย่างถูกต้องและเหมาะสม

2) ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ผู้บริหารก็ควรมีการหมั่นตรวจสอบสภาพของวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับการใช้งาน เพื่อความปลอดภัยและทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน

3) ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล จากการศึกษาพบว่า ได้รับการส่งเสริมให้ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะอย่างเต็มที่ ถึงแม้จะอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารก็ควรส่งเสริมการไปพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานให้เต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น

4) ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ผู้บริหารควรมีแผนในการจัดอบรมและส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ

5) ด้านการบูรณาการทางสังคม จากการศึกษา ผู้บริหารควรมีโครงการเพื่อส่งเสริมการร่วมมือและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เพื่อทำให้เกิดความไว้วางใจและเชื่อใจกันในการทำงานมากขึ้น

6) ด้านประสิทธิภาพการวางแผน ผู้บริหารควรมีแผนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เพื่อทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงได้ตามกำหนดเวลามากยิ่งขึ้น

7) ด้านการจัดการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และบริการข่าวสารในชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับการบริการอย่างทั่วถึง

8) ด้านการบริหารการเรียนรู้อื่นๆในชุมชนร่วมกับเครือข่าย ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืนในอนาคต

9) ด้านการสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายการเรียนรู้อื่นๆในชุมชน ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ชุมชนให้มากขึ้น เพื่อทำให้กิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆได้รับความร่วมมือจากทุกคนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี อาทิเช่น ปัจจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับบริการ สภาพความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลทางการวิจัยที่มีความหลากหลายมากขึ้น

2) ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

- ชูเกียรติ ยิ้มพวง. (2554). **แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน: กรณีศึกษา บริษัท บางกอกกล๊าส จำกัด โรงงานจังหวัดปทุมธานี**. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการวิศวกรรมธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐา กรีหิรัญ. (2550). **การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการอุดมศึกษา, บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พรพิพัฒน์ ชื้อสัตย์. (2555). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในเขตภูมิภาคตะวันตก**. วิทยานิพนธ์การศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์วิทยาลัยศิลปกร
- ทิมมิกา เครือเนตร. (2558). **ภาวะผู้นำกับแรงจูงใจในการทำงาน พนักงานบริษัท ไทยฟู้ดส์ กรุ๊ป จำกัด วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2552). **คู่มือการปฏิบัติงาน หัวหน้าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล**. กรุงเทพฯ :สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.
- อังคณา หัสรงค์. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- Backly,Jacket et al. 2004. **The effects of school facility quality on teacher retention In Urban school districs**. Retrieved April 25,2013from<http://www.Edfacilitis.org/pubs/teacherretention.html>.
- Huse,E., & Cumming, T (1995) **Organization and development and change**. New York: West Publishing
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.Berghe, 2011

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรรมยา
จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
School Administration in Accordance with Sufficiency Economy Philosophy of
Watchari romaya Schools Cluster Nakhon Pathom Province under
the Secondary Education Service Area Office 9

นิภาพร ผิวเพชร¹

พิมพ์ใจ เมษฐ์สุกใส²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรรมยาจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการครูของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรรมยาจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 217 คน โดยเปิดตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรรมยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

The purpose of this research was to study schools administration in accordance with the sufficiency economy philosophy of Watchari-romaya Schools Cluster Nakhon Pathom Province under the Secondary Educational Service Area Office 9. The sample were 217 teachers determined Krejcie and Morgan's sample size table. The instrument was 5 rating scale questionnaire analyzing data by using frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research findings were found that:

School administration according to the sufficiency economy philosophy of Watchari romaya schools cluster Nakhon Pathom Province under the Secondary Education Service Area Office 9 in overall and each aspect were at a good level descending order were school management, student development activities, personnel development, curriculum and instruction

Keywords: School Administration, Philosophy of Sufficiency Economy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการพัฒนาโดยเน้นการเจริญเติบโตแบบค่อยเป็นค่อยไปตามศักยภาพที่มีอยู่จริงอย่างเป็นขั้นตอนด้วยเหตุด้วยผลมีความเชื่อมั่นและเตรียมพร้อมด้วยความไม่ประมาทเพื่อรับมือกับวิกฤตต่างๆที่จะเกิดขึ้น ถือว่าเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนมากกว่าความเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดดที่ลอกเลียนแบบจากสังคมอื่น โดยไม่พิจารณาให้รอบคอบมีแต่เน้นผลลัพธ์ในเวลาระยะสั้นโดยขาดการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงสมดุลซึ่งนับเป็นความเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนทั้งหลายโอกาส กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการดำเนินงานของสถานศึกษา (คณะทำงานบูรณาการการเรียนการสอนกระทรวงศึกษาธิการ, 2550) กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ดำเนินขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ระดับการปฏิบัติการเป็นการดำเนินการตามกระแสพระราชดำรัส ในหลวงรัชกาลที่ 9 เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันสามารถพึ่งตนเอง และเป็นวิถีที่มั่นคงยั่งยืนสืบไป (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าดังกล่าว จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประเมินสถานศึกษาแบบอย่าง ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการการปฏิบัติของสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นยุทธศาสตร์สำหรับสถานศึกษาทุกแห่งได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาพอเพียงอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินงานบริหารสถานศึกษายังไม่ค่อยครอบคลุมรอบงานต่างๆ ที่ชัดเจน ส่งผลให้โรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรวิมลมา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 7 แห่ง จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 8 แห่ง (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 , 2560)

ด้วยสภาพดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาพอเพียง จึงมีความสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรวิมล จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 ในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอ
เพียงแต่ละโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดคุณภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสห
วิทยาเขตวัชรวิมล จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสห
วิทยาเขตวัชรวิมล จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผู้วิจัย
ดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา รวมถึงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อได้แนวทางใน
การสร้างแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ และเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ
2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับแนวคิดตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและ
สำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ
3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธี IOC มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มี
ลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่า
ความเที่ยง หรือความเชื่อมั่นของเครื่องมือจากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's
Alpha Coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.91
6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนใน
สหวิทยาเขตวัชรวิมล จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยา
เขตวัชรวิมล โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.39$ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหาร

สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากร และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตวัชรวิริมา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูมีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ผ่านกระบวนการต่างๆ โดยมีการประเมิน ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนบริหารอาคารสถานที่และแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการเป็นอยู่อย่างพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ศรีเรือน แยมยอง (2558 , บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในบริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง พบว่าผลการวิจัย พบว่า 1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครู มีบทบาทสำคัญจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องหลักตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยผ่านกระบวนการ มีการจัดหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น มีการนิเทศติดตามการนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ทองดี พิมพ์สาลี (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอนาเยุง สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอนายูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนายูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามกลุ่มเครือข่าย ประเภทโรงเรียน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม ชมรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนา กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ วิยะดา ธนสารมงคลกุล (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประทุมสุรณิ ผลการศึกษาพบว่า 1.การพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประทุมสุรณิโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความรู้ ด้านความพอประมาณ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ด้านคุณธรรม และด้านความมีเหตุผล 2. แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความจำเป็นที่ต้องให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบประโยชน์ของการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการเรียนการสอน โดยการอบรมให้ความรู้ การสาธิตกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและยกตัวอย่างการบูรณาการกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดที่สร้างสรรค์ ปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารทุกคนตระหนักร่วมกัน คือ รูปแบบการบริหารงาน และนโยบายการทำงาน นอกจากนั้นก็คือการสร้างระบบการสื่อสารที่ดี การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการให้รางวัลกับผู้ที่ตั้งใจทำงาน และตักเตือนผู้ที่ประพฤติดีดระเปียบวินัย

ด้านพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก นำผลการติดตามมาพัฒนาการดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของระพีพรรณ คณาฤทธิ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรมีการมีการวิจัยและจัดทำแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ควรมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. ควรจัดอบรมให้บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). **การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทองดี พิมพ์สาลี. (2558). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอนายูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4**. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ระพีพรรณ คณาฤทธิ์. (2554). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ**

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, คณะครู
ศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

วิยะดา ธารามงคลกุล. (2552). **การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนประทุมสุรณ.** (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ศรีเรือน แยมย่อ่ง. (2558). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง.** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.(2554). **คู่มือประเมินสถานศึกษา
พอเพียงเพียง.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (2560). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา.** สืบค้นเมื่อ
15 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.mathayom9.go.th>

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ การจัดการสอนสะเต็มศึกษา
ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรโรมาฯ จังหวัดนครปฐม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
Teachers' Participation in Academic Administration of STEM Teaching
Management of Watchari Romaya School Cluster Nakhon Pathom Province
under the Secondary Educational Service Area Office 9

พงศภัช ยอดออน¹

พิมพ์ใจ เมษฐ์สุกใส²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ การจัดการสอนสะเต็มศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรโรมาฯ จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูในสหวิทยาเขตวัชรโรมาฯ จังหวัดนครปฐม จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ การจัดการสอนสะเต็มศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรโรมาฯ จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านหลักสูตร และการนำไปใช้ และด้านการวัดผล ประเมินผล

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการ การจัดการสอนสะเต็มศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research's purpose was to study the participation in academic administration of teachers' by STEM education teaching management of Watchari Romaya school cluster Nakhon Pathom Province under The Secondary Educational Service Area Office 9. The sample were 217 teachers in Watchari Romaya school clusters. The employed research instruments were 5 rating scale questionnaires. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation.

The result showed that:

Teachers' participation in academic administration of STEM Education teaching management in Watchari Romaya school cluster of Nakhon Pathom Province under The Secondary Educational Service Area Office 9 in overall and each aspect were at a high level sort in descending order were as follows: instruction management, researching for the quality education development, development of media innovation and education technology, curriculum and implementation and measurement and evaluation.

Keywords: Participation Academic administration, STEM Education teaching management.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วไร้พรมแดน ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอนจะต้องมีความเป็นมืออาชีพ ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่มาเจตนาของของการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้ระบุเจตนาของของการจัดการศึกษา ไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล มีความสามารถในการ ประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และพร้อมยอมรับ กับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545)

การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสถานศึกษาซึ่งมี องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ด้านผู้บริหาร ครู และด้านระบบงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การ บริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจการ นักเรียน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการ เรียนการสอน ซึ่งจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือ กันทำงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์, 2557, น. 2)

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษานั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการเพื่อ พัฒนานักเรียนให้บรรลุตามหลักการบริหารงานวิชาการซึ่งประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (น้ำอ้อย พุ่มเข็ม, 2560, น. 2) การมีส่วน

ร่วมในการบริหารจึงนับว่าเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในสถานศึกษาแล้ว คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์การก้าวหน้าไปด้วยดี โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือเพื่อให้งานสำเร็จ การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหาร ครูผู้สอนยังประสบปัญหาในเรื่องความพร้อมในด้านองค์ความรู้ ความสามารถ เทคนิคการสอนที่จะนำมาบูรณาการทั้ง 4 สาขาวิชาจึงส่งผลให้ขาดความสอดคล้องกัน และการเชื่อมโยงในแต่ละสาระการเรียนรู้ ดังนั้นในการบริหารวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษา จะต้องอาศัยความร่วมมือในการจัดการสอนจากครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญใน 4 สาขาวิชาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการต่างๆโดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะงานบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษานั้นจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูที่ทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการจัดการในทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร และการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ จากสภาพดังกล่าวข้างต้นครูยังให้ความร่วมมือในการบริหารงานวิชาการจัดการสอนสะเต็มศึกษาไม่มากเท่าที่ควร

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ การจัดการสอนสะเต็มศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรียมา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ การจัดการสอนสะเต็มศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรียมา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ การจัดการสอนเพิ่มเติมศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรธรรมยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการการจัดการสอนเพิ่มเติมศึกษา นำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยกำหนดนิยามของตัวแปร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการจัดการสอนเพิ่มเติมศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิธี IOC โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาหาดัชนีความสอดคล้อง ได้แก่
 - 4.1 นางมธุรส ต่วนเครือ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ คุณวุฒิทางการศึกษา ปริญญาโท การบริหารการศึกษา
 - 4.2 นางจิตติมา ไทรแก้วดวง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ คุณวุฒิทางการศึกษา ปริญญาโท หลักสูตร และการสอนวิทยาศาสตร์ (หัวหน้างานเพิ่มเติมศึกษาโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา)
 - 4.3 นายสุกิจ พุทธชาติเสวี ตำแหน่ง ครูชำนาญการ คุณวุฒิทางการศึกษา ปริญญาตรี คณิตศาสตร์ ระดับค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามที่ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ขึ้นไปทุกข้อ จากนั้นปรับปรุง และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยง หรือความเชื่อมั่นของเครื่องมือจากสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.971
7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนเพิ่มเติมศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรธรรมยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน ตามลำดับได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.71$) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.69$) ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.65$) ด้านหลักสูตร และการนำไปใช้ ($\bar{X} = 3.65$) และด้านการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X} = 3.65$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรนิรมยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวัชรนิรมยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมอยู่ในระดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต่างให้ความสำคัญกับงานการบริหารงานวิชาการ การจัดการสอนสะเต็มศึกษามากขึ้น เพราะเป็นการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ วิทยาศาสตร์ มีรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดคล้อยกับรัศมีศิริ จิตอารี (2560, น. 202) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ และการจัดการเรียนรู้ STEM Education เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่สามารถกระทำได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะครูด้วยเพราะครูคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุดคล้อยกับวีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557, น.100) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ การศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคล้อยกับ สุลีวัลย์ คนหาญ (2558, น.3)

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษา โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าครูมีส่วน

ร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรได้แก่การคัดเลือกเนื้อหา สาระการจัดการเรียนรู้ ของหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และบริบทสถานศึกษา และท้องถิ่น นำมาสู่การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรผลการประเมินการใช้หลักสูตรหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน รวมถึงพัฒนาครู และบุคลากรให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามจุด ประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ให้เป็นแก่น คนดี มีความสุข ความสามารถในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ยกเว้นด้านที่ครูมีการจัดสรรงบประมาณ และเวลาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาอยู่ระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะครูไม่ได้มีส่วนร่วมในด้านการจัดสรรงบประมาณเท่าที่ควร เพราะส่วนมากครูจะเป็นผู้ปฏิบัติมากกว่าการตัดสินใจในด้านงบประมาณสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559, น. 61) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ สักกรี ดอเลาะ (2560, น.7) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในเครือข่ายสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานครพบว่า โดยรวม และรายด้านในด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการจัดการเรียนรู้พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษาโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้ลงมือค้นคว้าหาความรู้ และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ตลอดจนการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนวการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษา โดยครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าความรู้ และทดลองฝึกปฏิบัติ แลก เปลี่ยนเรียนรู้จะค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ได้ฝึกวิเคราะห์ และสามารถแสดงออกและมีเหตุผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559, น. 61) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ ปัทมา ชุ่มชัยฤกษ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษา ด้านการพัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการพัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการจัดการสอนสะเต็มศึกษา โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูคือส่วนสำคัญในการจัดหา ผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะสื่อที่ส่งเสริมการจัดการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาที่ครูมีส่วนร่วมในการผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียนโดยใช้ความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และ วิจารณ์ญาณ ในการเลือกใช้สื่อ เช่น สื่อการสอนตามแนวสะเต็มศึกษา สื่อเทคโนโลยี สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่น ๆ มีความหลากหลาย มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ปฏิบัติจริงเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียนเน้นสื่อที่ผู้เรียน และผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เกิดการเรียน รู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลาสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559, น. 61) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของวิระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557, น.98) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สักกรี ดอเลาะ (2560, น.7) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในเครือข่ายสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานครพบว่าโดยรวม และรายด้านในด้านด้านการพัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรม และให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริม สนับสนุนในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงการให้ทุนสนับสนุนในการผลิต นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการจัดการสอนสะเต็มศึกษา โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูเป็นผู้วัดผล ประเมินผลจัดการเรียนการสอนของนักเรียน โดยการกำหนดวิธีการเป็นระบบข้อมูล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย การวัดผลและประเมินผลรวมถึงจัดทำ พัฒนา และปรับปรุงเครื่อง มีวัดผล

ประเมินผลการเรียน ตลอดจนการออกแบบ และวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะกระบวนการการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เช่นการจัดการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิรา เกษมราษฎร์ (2559 ,น. 61)ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าด้านการวัดผล และประเมินผล โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557,น.97)ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านครูตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด ประเมินผลการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นโดยครอบคลุมตามแนวสะเต็มศึกษา อยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นครูตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด ประเมินผลการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไม่ครอบคลุมตามกระบวนการจัดการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาเท่าที่ควร

6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษา โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ และการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริม และแก้ปัญหาให้นักเรียนในด้านต่างๆอยู่แล้วทุกปี การศึกษา การบริหารวิชาการจัดการสอนสะเต็มศึกษานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการวิจัยประกอบเพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถาน ศึกษาการนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนา และปรับ ประุงการจัดการสอนให้มีคุณภาพ เพราะการวิจัยจะช่วยให้ครูทราบผลการจัดการเรียนการสอนหาแนวทางการแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชิต ช่วงชัยชนะ (2559,น. 5) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการติดตามหลักสูตรเพื่อนำหลักสูตรมาพิจารณาปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินการของ

โรงเรียนวิเคราะห์ และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้รายวิชาที่เป็นการประเมินตามสภาพจริงโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการการจัดการสอนสะเต็มศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนโดยมีการนิเทศภายใน หรือติดตามผลจากการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานการบริหารจัดการสอนสะเต็มศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกสื่อสำเร็จรูปที่ผลิตได้มาตรฐานหรือร่วมกันผลิตสื่อให้มีประสิทธิภาพตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนด และนำมาใช้ในการประกอบการเรียนการสอน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมและให้ความรู้กับครูผู้สอน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนในการผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ครูทุกกลุ่มสาระหรือกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ได้จัดทำสื่อแสดงผลงานผลของกิจกรรมรวมถึงข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดผลงานตามแนวสะเต็มศึกษา และการจัดการสอนให้คณะครูทราบอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ถึงผลที่จะเกิดต่อนักเรียน โรงเรียน และครูทั้งในระยะสั้น และระยะยาวโดยจัดทำรายละเอียดของแผนงานหรือโครงการต่างๆมากกว่าที่เป็นอยู่

1.4 ควรเปิดโอกาสให้ครูในสหวิทยาเขตวัชรวิกรมยามีมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบโครงการหรือกิจกรรม จากการจัดการสอนตามแนวสะเต็มศึกษา และเปิดโอกาสให้ครูโรงเรียนใกล้เคียงเข้าร่วมรับฟังการรายงาน และการอภิปรายถึงการวางแผนงาน การดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน รวมถึงงบประมาณการใช้จ่ายให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมด้านอื่นที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการสอนสะเต็มศึกษาในด้านอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการสอนในรูปแบบอื่นในเรื่องลักษณะเดียวกันในเพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่เกิดขึ้น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษาของรัฐ อาชีวศึกษาและสถานศึกษาเอกชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อาชีวศึกษาและสถานศึกษาเอกชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อาชีวศึกษาและสถานศึกษาเอกชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อาชีวศึกษาและสถานศึกษาเอกชน และมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กมลฉัตร กล่อมอ้อม. (2559). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสะเต็มศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- น้ำอ้อย พุ่มเข็ม. (2560). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. จังหวัดสุพรรณบุรี.
- ปัทมา ชุ่มชัยพฤษภ. (2557). ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. จังหวัดปทุมธานี.
- พิชิต ช่วงชัยชนะ. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย. จังหวัดกรุงเทพมหานคร.
- วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สักรี ดอเลาะ. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในเครือข่าย 45(7) สำนักงานเขตหนองจอก. จังหวัดจังหวัดกรุงเทพมหานครมหานคร.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (2560). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://www.mathayom9.go.th>

การส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 3 กองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดนที่ 33

ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัด เชียงใหม่

The Promotion of Administrative Process of Instruction Management focus on
Learner-Centered of School Administrators of The Border Patrol Police School
Region 3 Patrol Police Camp Division 33 of The Queen Mother of
Thailand in Chiangmai

เกรียงศักดิ์ ดวงใจ¹

สมกุล ถาวรกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 113 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการจัดองค์การ ด้านการนำ ด้านการควบคุม และด้านการวางแผน

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมกระบวนการบริหาร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

This research aims to study the Promotion of the administrative process of providing learner-centered approach of the school administrators of the Border Patrol Police School, Region 3, Border Patrol Police Camp division 33, Royal Camp, in Chiang Mai Province. The sample were 113 teachers chosen by using the table of Krejcie and Morgan. The research tool were the 5 levels rating scale questionnaire and analyzed the data by using computer software. The statistics used in the research included the frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results were as follows :

The Promotion of the administrative process of providing learner-centered approach of the school administrators of the Border Patrol Police School, Region 3, Border Patrol Police Camp division 33, Royal Camp, in Chiang Mai Province in overall and each aspect were at a high level sort in descending order were as follow: the organizing, the leading, the controlling and the planning

Keywords: Promotion of the administrative process, the learners centered approach.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพื่อให้เป็นไปตามบทพระราชบัญญัติดังกล่าวมีปัจจัยหลายอย่างที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ปัจจัยที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอน เพราะว่าหัวใจของการเรียนการสอน คือกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนนั่นหมายถึง การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การลงมือปฏิบัติการอภิปราย การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม กิจกรรมการเรียนรู้ต้องใกล้เคียงกับสภาพจริงในวิถีชีวิตของผู้เรียน ชุมชนและในสังคมนั้นๆ โดยที่แนวคิดเกี่ยวกับ Child Centered คือ การจัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การคิดค้น สร้างและสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ บุคคลที่ใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ก็คือ ครู โดยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของการเป็นผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้น จุดประกายและบอกแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้อย่างหลากหลาย เกิดการเรียนรู้มากที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นครูต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้แก่มีส่วนร่วมเปลี่ยนวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น แสดงออกตามความสามารถและวัยที่เหมาะสมเป็นการให้อิสระทางความคิดไม่ใช่สอนให้จำอย่างเดียว เพราะการจำจะไม่สามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ได้ ถ้าเด็กได้พัฒนากระบวนการคิด ความรู้ก็จะติดอยู่กับเด็กตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 11)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้อันได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญาและการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกันจึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกันตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคนและผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลไกของการจัดการนี้คือผู้สอน การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งแนวคิดแบบผู้เรียนเป็นสำคัญจะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือว่าไว้วางใจแนวทางนี้จึงเป็นแนวทางที่จะผลักดันผู้เรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของตนโดยส่งเสริมความคิดของผู้เรียนและ

อำนวยความสะดวกให้เขาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป นอกจากนั้น หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้และหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งหรือที่เรียกว่า “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” (อมรวิรัช นาคทรพรพ, 2544, น. 27-31) ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักและมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารจึงต้องสนับสนุนให้ครูทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักการสำคัญ เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เมื่อแนวคิดเปลี่ยนการกระทำย่อมเปลี่ยนตามไปด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีบทบาทที่สำคัญ คือ (1) สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (2) สนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และ (3) กำกับติดตามประเมินผล ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการศึกษาประสบความสำเร็จ

ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นตำรวจหน่วยหนึ่งในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่การปฏิบัติหน้าที่มีความแตกต่าง กับตำรวจหน่วยอื่นอยู่หลายประการเพียงแต่ชื่อก็มีความหมายอยู่ชัดเจนแล้วว่าเป็นตำรวจไม่อยู่นิ่งต้องตระเวนตรวจพื้นที่ชายแดนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ มีหน้าที่เสมือนรั้วของชาติและเป็นแนวป้องกันด่านแรก ในการปกป้องอธิปไตยของชาติไทยในการปฏิบัติการกิจดังกล่าวนี้ หมู่ลาดตระเวนจะถูกส่งออกไปจากที่ตั้งปกติเพื่อตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อย ตามแนวชายแดนป่าเขาทุรกันดาร ทำให้ได้พบเห็นประชาชน ผู้เดือดร้อนเกี่ยวกับการครองชีพและโรคภัยไข้เจ็บเป็นจำนวนมาก ตำรวจตระเวนชายแดนได้ให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะสามารถช่วยได้ เช่น แจกอาหาร เสื้อผ้า ให้การรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย แนะนำการประกอบอาชีพ หมู่ลาดตระเวนนอกจากจะได้พบเห็นความเจ็บไข้ยากไร้ของประชาชนชาวเขาและไกลคมนาคมแล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่หมู่ลาดตระเวนได้พบเห็น คือ ตามหมู่บ้านต่างๆ มีเด็กซึ่งอยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนมากยังไม่ได้เรียนหนังสือ เนื่องจากหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบด้านการศึกษาไม่สามารถเข้าไปจัดตั้งโรงเรียนได้ ทั้งนี้เพราะเป็นพื้นที่ซึ่งเป็นป่าเขาทุรกันดาร อีกทั้งบางพื้นที่มีสถานการณ์ก่อการร้ายของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลที่ผ่านมาสวมเต็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมติดตามการดำเนินงานในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องด้วยพระองค์เอง ทรงหารือร่วมกับครูและหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเพื่อพระราชทานคำแนะนำและความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาที่ทรงพบ ซึ่งส่งผลให้งานมีความก้าวหน้า เด็ก เยาวชน รวมถึงประชาชนที่อยู่ในเขตบริการการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้รับโอกาสเท่าเทียมผู้อื่นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามลำดับ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของครูและคิดว่าผลที่ได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการขององค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการส่งเสริมการบริหาร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เรื่อง การส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 159 คน (ที่มา: ฝ่ายบุคคลกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีจังหวัดเชียงใหม่, 2559)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูผู้สอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 113 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp.607-610) ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยนี้ได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีของ Bartol (1998) ด้านการส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3

กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดองค์การ 3) ด้านการนำ 4) ด้านการควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

2. การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลสถานภาพของครูผู้สอน โดยแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning) จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการจัดองค์การ (Organizing) จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านการนำ (Leading) จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการควบคุม (Controlling) จำนวน 10 ข้อ

ซึ่งในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961) ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลสำหรับคำถามเกี่ยวกับตอนที่ 2 โดยใช้เกณฑ์ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานมาก

คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาลักษณะรูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่

1.2 จัดสร้างแบบสอบถามตามกรอบที่กำหนดโดยพิจารณาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ และลักษณะงานที่ศึกษา

1.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1) นางอัญชลี ไม้โพธิ์ วุฒิปริญญาโทการบริหารการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

2) นางธิดา ธรรมใจ วุฒิปริญญาโทการบริหารการศึกษา ด้านวิจัยและประเมินผล

3) นางอรนุช กุณา วุฒิปริญญาโทการบริหาร การศึกษาด้านภาษาไทย

4) ร.ต.ต.วรวิมล นาครุ่ง วุฒิปริญญาโท การบริหารการศึกษาด้านคณิตศาสตร์

5) นางพรสิริ ชังคำ วุฒิปริญญาโทการบริหารการศึกษา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.60-1.00

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในที่นี้ นำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.893 จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบแบบสอบถามช่วยกรอกแบบสอบถามที่ ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ด้วยตนเองเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยรอเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดไว้และจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยแจกไป 113 ฉบับเก็บคืนมาได้ครบทั้ง 113ฉบับคิดเป็นร้อยละ100.
3. กำหนดเวลาทำการเก็บข้อมูล ในช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 – 30 กันยายน 2562
4. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1.เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ตามความต้องการแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
- 2.ทำการลงรหัสแล้วนำข้อมูลมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
3. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

พบว่า การดำเนินงานการส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดองค์การ ($\bar{X} =3.84$) รองลงมา คือ ด้านการนำ ($\bar{X}=3.76$) และด้านการควบคุม ($\bar{X}=3.68$) ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานระดับมากค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.56$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค3กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การดำเนินงานการส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนีในจังหวัดเชียงใหม่โดยรวมทุกด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มีประเด็นนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างสอดคล้องกับนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

1.2 ด้านการจัดการ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทีศนา แคมมณี (2545) ได้สรุปว่าในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้การสนับสนุนในด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ

1.3 ด้านการนำ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทีศนา แคมมณี (2545) ได้สรุปว่าในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้การสนับสนุนในด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ

1.4 ด้านการควบคุมครูผู้สอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานการส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมด้านการควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยวรรณ เพชรภา (2551) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครู เกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผน รองลงมา ได้แก่ด้านการจัดการและด้านการนำส่วนด้านที่มีการดำเนินงานค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการควบคุม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านการวางแผน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่องให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ผู้บริหารควรให้ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาการเรียน การสอน

1.2 ด้านการจัดองค์การ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่องจัดครูเข้าสอนได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหาร ควรจัด ครูเข้าสอนได้อย่างเหมาะสมตามคุณสมบัติ ความพร้อมในการสอนและภาระงานของครูแต่ละคน

1.3 ด้านการนำ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่องให้ครูได้เป็นผู้กำหนดแนวทางเพื่อวางรูปแบบในการจัดกิจกรรม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้เป็นผู้กำหนดแนวทางเพื่อวางรูปแบบในการจัดกิจกรรมและจัดทำหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร

1.4 ด้านการควบคุม ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่องกำหนดแผนงาน โครงการการประเมินกิจกรรม ผู้บริหารควรกำหนดแผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและการประเมินกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการดำเนินงานส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานการส่งเสริม กระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). **การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด** ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542** และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.
- ทีศนา แคมมณี. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** หมายถึง การให้ผู้เรียนเป็นจุดสนใจ (Center of Attention) หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ
- ปิยวรรณ เพชรภา.(2551).**การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา**
- อมรวิรัช นาคทรพรพ. (2544). **ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักและมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**
- อุดม ธารณะ.(2553).**บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**
- อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์. (2551). **บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ.**
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Bartol, Kathryn M. (1998). Management. New York : McGraw-Hill.
Principle. The Elementary School Journal.86, 2 (November): 223
- Krejcie and Morgan. (1970). The examples of analyzing the population of the sample group from the complete table.

การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ในการจองตั๋ว
ออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย
Acceptance of information technology and perception of electronic service
quality To booking tickets online through the e-TSRT system of
State Railway of Thailand passengers.

พีร เดชวิสัย¹

เรวดี ศักดิ์ตุลยธรรม²

ฉัตยาพร เสมอใจ³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ ผ่านระบบการจองตั๋วรถไฟ e-TSRT กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้โดยสารที่เคยใช้บริการการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ประโยชน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด
- 2) ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการเข้าถึงการให้บริการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด
- 3) ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการจองตั๋วออนไลน์แตกต่างกัน และ ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้โดยสารในการจองตั๋วออนไลน์ ในระดับมาก

คำสำคัญ: ระบบการจองตั๋วออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริการอิเล็กทรอนิกส์

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Abstract

This research is to study the factors of information technology acceptance and the factors of e-service quality which satisfied for the passengers of State Railway of Thailand to using online ticket reservation through e-TSRT system (Electronic Ticket of State Railway of Thailand) and provide a recommendation to develop an online ticket reservation that responds to the satisfaction the most to increase the efficiency of the services of the State Railway of Thailand. The sample group used is 400 passengers who have used the online ticketing service through e-TSRT using the tool as the online questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance,

The results of the research revealed that

1) Most of the passengers attach importance to accepting information technology in benefit recognition that has the highest average score (\bar{x} =4.33, SD = .477). The benefit that most passengers received is to can spend time doing other activities.

2) Most of the passengers attach importance to the e-services quality in access to service that has the highest average score (\bar{x} = 4.49, SD = .492). The access to services that most passengers received is the system can be accessed quickly and easily.

3) Passengers of The State Railway of Thailand has different personal factors. There are different levels of satisfaction with online ticketing by females between 21-30 years old and educate background at the bachelor degree level give the most importance to technology acceptance and 4) Information Technology acceptance factors and the e-services quality factor have to the effect with the passenger to using online tickets reservation at a high level.

Keywords: Online ticket reservation, Acceptance in Information Technology,
e-Service quality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในขณะที่การเติบโตของเทคโนโลยีและการสื่อสารในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร และสาระความรู้ได้อย่างไร้ขอบเขต ทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารกัน และเข้าถึงข้อมูลได้จากทุกแห่งตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการใช้อินเทอร์เน็ต (อมรเดช สุขเกษม, 2556) ซึ่งคลื่นลูกใหม่ที่ได้ก้าวเข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อการสื่อสาร คือ เครือข่ายไร้สาร หรือการติดต่อผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องโทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์ขนาดพกพาอื่น ๆ ที่มีความสามารถคล้ายกัน เป็นการผสมกันระหว่างเทคโนโลยีของอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ โดยการเชื่อมต่อผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และด้วยสาเหตุที่อินเทอร์เน็ตเป็นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน จึงมีการพัฒนาประยุกต์สื่อต่าง ๆ เข้ามาใช้กับอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการที่จะนำไปใช้ จึงมีการพัฒนาโปรแกรมบนระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้กับระบบงานในองค์กร ซึ่งทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ลดขั้นตอนในการทำงานและเข้าถึงทุก ๆ คนในองค์กร นอกจากนี้ยังมีข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า ในปี 2560 ประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไปประมาณ 63.1 ล้านคน ผลการสำรวจพบว่า มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ 19.4 ล้านคน หรือ (ร้อยละ 30.8) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 33.4 ล้านคนหรือ (ร้อยละ 52.9) และผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ 55.6 ล้านคนหรือ (ร้อยละ 88.2) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ระหว่างปี 2556-2560 ดังแสดงในภาพที่ 1.1 พบว่า ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ลดลงจากร้อยละ 35.0 (จำนวน 22.2 ล้านคน) เป็นร้อยละ 30.8 (จำนวน 19.4 ล้านคน) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 28.9 (จำนวน 18.3 ล้านคน) เป็นร้อยละ 52.9 (จำนวน 33.4 ล้านคน) ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 73.3 (จำนวน 46.4 ล้านคน) เป็นร้อยละ 88.2 (จำนวน 55.6 ล้านคน)

อย่างไรก็ตาม จากผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2560 โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) พบว่า ในปี 2559 ค่าเฉลี่ยของการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉลี่ย 32.3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือประมาณ 4.6 ชั่วโมงต่อวัน เพิ่มขึ้นเป็น 50.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือใช้เวลาประมาณ 7.2 ชั่วโมงต่อวัน หรือ อาจจะกล่าวได้ว่า ปัจจุบันนี้ คนใช้เวลาเกือบ 1 ใน 3 ของวัน เพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต และยังพบว่าอุปกรณ์ที่ใช้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้ตอบแบบสำรวจใช้งานมากที่สุด คือ สมาร์ทโฟนโดยคิดเป็นร้อยละ 77.1 และมีการใช้งานโดยเฉลี่ย 6.6 ชั่วโมงต่อวัน นับว่าระบบอินเทอร์เน็ตนั้นได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ในเรื่องของ การสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์กรต่าง ๆ ทั้งทางภาครัฐ และภาคธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคธุรกิจการให้บริการ ดังจะเห็นได้ว่าในหลายองค์กรที่ให้ความสำคัญเรื่องการอำนวยความสะดวก

สะดวกให้กับลูกค้า จะมีการพัฒนาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันที่ใช้งานบนระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อตอบสนองการใช้งานให้กับลูกค้าเมื่อพิจารณาถึงความสำคัญในการทำธุรกิจ และผลกระทบด้านการสื่อสารต่อลูกค้า เพราะในการดำเนินธุรกิจทางด้านการบริการ เป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินงานบริการ ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจในบริการที่ได้รับ ทำให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการเป็นประจำ การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าตลอดจนผู้ปฏิบัติงานบริการจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้จะสามารถนำมาซึ่งความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางการตลาด เพื่อความก้าวหน้าและการเติบโตของธุรกิจบริการอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลให้สังคมส่วนรวมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงกล่าวได้ว่าความพึงพอใจมีความสำคัญต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งจากผลการวิจัยทางการตลาดจำนวนมาก ที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลทางบวกโดยตรงของความพึงพอใจที่มีต่อความภักดีของลูกค้า กล่าวคือ เมื่อลูกค้าเกิดความพึงพอใจก็จะนำไปสู่ความภักดีของลูกค้าได้ ซึ่ง Kotler และ Keller (2006) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ เป็นผลมาจากการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้สินค้าหรือบริการกับความคาดหวัง ถ้าผลลัพธ์จากการใช้สินค้าหรือบริการต่ำกว่าความคาดหวังลูกค้าจะมีความรู้สึกไม่พอใจ หากผลลัพธ์เป็นไปตามความคาดหวังลูกค้าก็พอใจ และหากผลลัพธ์มีค่าเกินความคาดหวังลูกค้าก็เกิดความรู้สึกพอใจ โดยแนวคิดนี้ได้ถูกนำมาปรับใช้กับความพึงพอใจของผู้บริโภคในระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-satisfaction) อย่างเช่น Ragavan และ Mageh (2013) ศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของคุณภาพการบริการ และความพึงพอใจของลูกค้าในธนาคารภาคเอกชน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระบบคุณภาพบริการมีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของลูกค้าโดยรวมในเชิงบวก และหากผู้ใช้งานเว็บไซต์รับรู้ถึงความพึงพอใจของตนเองที่มากขึ้นจะก่อให้เกิดความภักดีของผู้ใช้งานเพิ่มขึ้นด้วย

การศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจในการนำไปพัฒนาแผนกลยุทธ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับธุรกิจและกลุ่มลูกค้า ตลอดจนการนำระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาให้บริการในลักษณะเป็นช่องทางเพื่อให้ลูกค้าเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ เพื่อช่วยส่งเสริมการบริการให้มีความทันสมัยมากขึ้นโดยเฉพาะในธุรกิจบริการ เช่น การคมนาคมทางบกและทางอากาศ ซึ่งตลาดการแข่งขันในปัจจุบันเติบโตอย่างก้าวกระโดด ธุรกิจการบินต้นทุนต่ำ (Low-Cost หรือ Budget Airlines) เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และบางสายการบินได้มีการนำระบบอินเทอร์เน็ตให้บริการบนเครื่องบิน เช่น สายการบินนกแอร์ ทั้งนี้เพื่อดึงดูดให้ผู้โดยสารเลือกใช้บริการมากขึ้นนั่นเอง ตลอดจนช่องทางในการจำหน่ายบัตรโดยสารที่มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้นผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ เว็บไซต์ หรือแม้แต่ผ่านช่องทางชำระเงินในร้านสะดวกซื้อ แต่ในขณะเดียวกันการคมนาคมอีกอย่างหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ รวมไปถึงนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ยังคงเลือกใช้บริการอยู่ นั่นคือการเดินทางด้วยรถไฟ ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ด้วยราคาที่ถูกกว่า และสามารถชมทัศนียภาพระหว่างทางได้มากกว่า แต่ด้วยข้อจำกัดของการเดินทางด้วยรถไฟนั้น หากเป็นระยะทางไกล จะใช้ระยะเวลาในการเดินทางที่นาน และการบริการบนขบวนรถยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความบันเทิงมากนัก จนกระทั่งการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้นำขบวนรถโดยสารปรับอากาศรุ่นใหม่จากประเทศจีน เข้ามาให้บริการประชาชนในปี 2559 จำนวน 115 คัน (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2559) และเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนาการให้บริการมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องระบบการจองตั๋วโดยสารผ่านเว็บไซต์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย จากเดิมที่สามารถซื้อได้จากสถานีรถไฟเท่านั้น ก็มีการพัฒนาระบบ e-TSRT (e-Ticket of SRT) ขึ้นมาเพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการเลือกใช้งานและกระตุ้นให้ผู้โดยสารเลือกใช้บริการรถไฟเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ และคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย สำหรับการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา และวางแผนการให้บริการที่ตรงตามความต้องการของผู้โดยสาร ตลอดจนการพัฒนาองค์กรให้ทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อยกระดับคุณภาพของการบริการต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

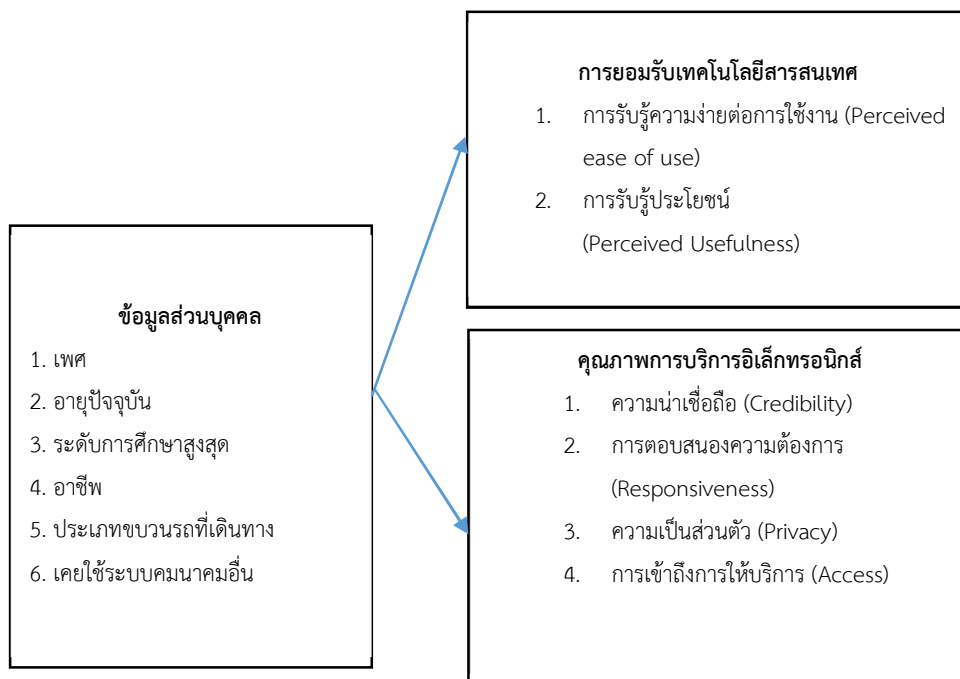
1. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

สมมติฐานงานวิจัย

ผู้โดยสารที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันมีระดับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการรับรู้คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดงานวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้แสดงถึง ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน และด้านการรับรู้ประโยชน์ภายใต้แนวคิดของ Davis (1989) และปัจจัยคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองความต้องการ ด้านความเป็นส่วนตัว และด้านการเข้าถึงการให้บริการ ภายใต้แนวคิดของ Parasuraman และคณะ (1988) กับตัวแปรตาม คือ จอจั่วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ภายใต้แนวคิดของ Bressolles และคณะ (2014)

แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM)

แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model) (Davis, 1989) ถูกพัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ Ajzen และ Fishbein เป็นแบบจำลองที่อธิบายเกี่ยวกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของผู้ใช้งาน โดยเสนอว่าเมื่อผู้ใช้งานได้รับการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งานและระยะเวลาของการใช้งาน หรือการยอมรับเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย 2 ปัจจัย ดังนี้

1) การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ (Perceived Usefulness) ถูกจำกัดความโดย Fred Davis ว่า ระดับความเชื่อของบุคคลต่อการใช้เทคโนโลยีนั้น ๆ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนได้

2) การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) Davis ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ระดับความเชื่อในการใช้งานนั้น จะไม่ต้องการความพยายามในการใช้งาน นั่นคือใช้งานง่ายนั่นเอง ปัจจุบันนี้การนำเอาแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) เข้ามาใช้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างแพร่หลาย เช่น เกี่ยวกับเกมออนไลน์ (Wu & Liu, 2007) ซอปปิงออนไลน์ (Vijayasathy, 2004 อ้างใน กนกวรรณ กาญจนธานี, 2557) และการแบ่งปันข้อมูลท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ (Salwa, 2005 อ้างใน สงวนศักดิ์ แก้วมุงคุณ, 2554) เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี เป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากนักวิจัยด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรม หรือเทคโนโลยีใหม่ออกมาให้ผู้บริโภคได้ใช้งานและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีต่อไป

โดยสิงหะ ฉวีสุข และสุนันทา วงศ์จตุรภัทร (2012) กล่าวว่า หลักการของ TAM จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ประการ ได้แก่ ตัวแปรภายนอก (External Variables) การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศ (Perceived usefulness หรือ PU) การรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน (Perceived Ease of Use หรือ PEOU) และทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน (Attitude toward Using) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามทฤษฎีข้างต้น

การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ปัจจัยที่กำหนดการรับรู้ในแต่ละบุคคลว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้อย่างไร และเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมการใช้ด้วย ซึ่ง Davis และ Arbor (1989) อธิบายถึงการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ คือ ระดับความเชื่อเฉพาะบุคคลต่อการใช้เทคโนโลยีนั้น ๆ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนได้ ซึ่งคนที่จะใช้หรือไม่ใช้นั้นอยู่ที่ว่าสิ่งนั้นจะช่วยให้การทำงานของเขาดีขึ้นหรือไม่ และยังรวมไปถึงความรวดเร็วและความถูกต้องที่ทำให้งานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องดูถึงการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานของแต่ละบุคคล ถ้าหากเทคโนโลยีที่มีการใช้งานที่ยากเกินไป ก็จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประโยชน์ต่องานไปด้วย

การรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน คือ ปัจจัยที่กำหนดในแง่ปริมาณหรือความสำเร็จที่ได้รับว่าตรงกับความต้องการหรือที่คาดหวังไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน ได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศ และการรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน ในขณะที่ความตั้งใจแสดงพฤติกรรมการใช้งานได้รับอิทธิพลจากทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน และการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศ และส่งผลให้เกิดการยอมรับการใช้งานจริงในที่สุด แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ในแบบจำลอง TAM เพื่อสามารถสร้างความเข้าใจถึงวิธีการอธิบายการยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ของแต่ละบุคคลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อให้สามารถอธิบายเหตุผลของบุคคลในการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากระบบสารสนเทศ นอกจากนี้ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่อธิบายเกี่ยวกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของผู้ใช้งาน (Davis, 1989) ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ (Perceived Usefulness) และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) อีกปัจจัยที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจหรือการให้บริการผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต คือ คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ (E-service Quality) ซึ่งจากผลการวิจัยของ Parasuraman, Zeithaml และ Berry (1988) พบว่า คุณภาพของบริการอิเล็กทรอนิกส์เป็นหนึ่งในสิ่งที่สำคัญที่จะสร้างความแตกต่างของธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่งได้ เนื่องจากการนำเสนอคุณภาพการให้บริการที่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ เป็นสิ่งที่ธุรกิจพึงกระทำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อสร้างความพึงพอใจและนำมาซึ่งความไว้วางใจและการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้ใช้บริการ

จากการศึกษาของ Lee และ Wu (2011) ซึ่งได้ทำการศึกษาผลกระทบจากการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษาเว็บไซต์ของสายการบินในประเทศไต้หวัน แสดงให้เห็นว่า ตลาดเว็บไซต์ของสายการบินได้รับความนิยมและมีการเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) และการบริการอิเล็กทรอนิกส์ (E-service) ได้ดึงดูดความสนใจจากลูกค้าให้มีการซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น และผลการศึกษาพบว่าผลที่ได้จากความไว้วางใจและการรับรู้ประโยชน์ก่อให้เกิดการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงคุณภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้บริการ

คุณภาพการให้บริการ

คุณภาพการให้บริการ (Service Quality) หมายถึง ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของธุรกิจให้บริการ คุณภาพของบริการเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะสร้างความแตกต่างของธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่งได้ การเสนอคุณภาพการให้บริการที่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการเป็นสิ่ง

ต้องกระทำ ผู้รับบริการจะพอใจถ้าได้รับสิ่งที่ต้องการ เมื่อผู้รับบริการมีความต้องการ ณ สถานที่ที่ผู้รับบริการต้องการ และในรูปแบบที่ต้องการ สำหรับคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service Quality) หมายถึง ประสิทธิภาพการให้บริการของผู้ขายหรือผู้ให้บริการทางออนไลน์ โดยแบ่งออกได้เป็น ความน่าเชื่อถือ (Credibility) การตอบสนองความต้องการ (Responsiveness) ความเป็นส่วนตัว (Privacy) และการเข้าถึงการให้บริการ (Access) (Parasuraman et al., 1988) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ความน่าเชื่อถือ (Credibility) หมายถึง ความสม่ำเสมอและความพึงพอใจของผู้ให้บริการ (Barry, 1986) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ความน่าเชื่อถือ ยังหมายถึง ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์จอตัวออนไลน์ ผู้ใช้งานมีความมั่นใจและเชื่อถือในการทำงานของระบบที่มีความสามารถในการจอตัวได้ถูกต้องแม่นยำ

- การตอบสนองความต้องการ (Responsiveness) หมายถึง ความเต็มใจในการให้บริการพร้อมที่จะให้บริการและการอุทิศเวลา มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการอย่างดี (Barry, 1986) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การตอบสนองความต้องการ ยังหมายถึงเว็บไซต์จอตัวออนไลน์ มีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้เรื่องการลดระยะเวลาและระยะทางในการซื้อจอตัวได้ ระบบสามารถเพิ่มศักยภาพในการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด เป็นต้น

- ความเป็นส่วนตัว (Privacy) หมายถึง ระดับความปลอดภัยและการปกป้องข้อมูลพฤติกรรมการใช้งานของลูกค้า (Parasuraman et al., 1988) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ความเป็นส่วนตัว หมายถึง เว็บไซต์จอตัวออนไลน์มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและการปกป้องข้อมูลพฤติกรรมการใช้งานของผู้โดยสาร รวมถึงความปลอดภัยในการส่งผ่านข้อมูลระหว่างเว็บไซต์กับผู้ใช้งาน

- การเข้าถึงการให้บริการ (Access) หมายถึง ผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการหรือรับบริการได้สะดวก ระเบียบขั้นตอนไม่ซับซ้อนเกินไป ผู้ใช้บริการเสียเวลารอคอยน้อย เวลาที่ให้บริการเป็นเวลาที่สะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ และอยู่ในสถานที่ที่ผู้ใช้บริการติดต่อได้สะดวก (Barry, 1986) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การเข้าถึงการให้บริการ หมายถึง ขั้นตอนการเข้าสู่เว็บไซต์จอตัวออนไลน์ มีความง่าย ไม่ซับซ้อน ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลสำหรับตรวจสอบขบวนรถ และเวลาเดินทางได้ทันที การจัดเก็บข้อมูลมีความเหมาะสม ง่ายต่อการเรียกใช้ข้อมูล และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลการจอตัวได้ตลอดเวลา Parasuraman, Zeithamal และ Berry (1988) ได้ พัฒนาปรับปรุงเครื่องมือ SERVQUAL โดยมีการสำรวจการใช้เครื่องมือดังกล่าวในองค์กรธุรกิจที่มีการให้บริการแตกต่างกัน

ได้แก่ ธุรกิจด้านการซ่อมแซมและบำรุงรักษา ธุรกิจการเงิน โทรศัพท์ทางไกล การรักษาความปลอดภัย และการบริการบัตรเครดิต ซึ่งการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ SERVQUAL ในครั้งนี้ได้กำหนดปัจจัยหรือเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพบริการเหลือเพียง 5 ด้าน ดังนี้ (Zeithaml, Parasuraman และ Berry, 1990)

1) ลักษณะทางกายภาพ (Tangibles) คือ การแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพที่ทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์ บุคคล และวัสดุในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้อง 4 ข้อ ได้แก่ บริเวณที่ให้บริการเข้าใช้สะดวกต่อผู้ใช้ เครื่องมือและอุปกรณ์มีความทันสมัย วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน และผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพดี

2) ความน่าเชื่อถือของบริการ (Reliability) คือ ความสามารถกระทำตามสัญญาที่แจ้งไว้ว่าจะให้บริการเกิดขึ้น และสร้างความไว้วางใจ ความถูกต้อง และความสม่ำเสมอ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้อง 5 ข้อ ได้แก่ เมื่อผู้ใช้มีปัญหาจะสนใจแก้ปัญหาให้ได้อย่างจริงจัง สามารถรับรู้ถึงปัญหาของผู้ใช้ได้อย่างถูกต้อง สามารถให้บริการได้ตรงตามความต้องการตั้งแต่ครั้งแรก สามารถให้บริการได้ตามที่แจ้งไว้ และให้บริการได้ตามระยะเวลาที่ได้มีการแจ้งไว้

3) การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ (Responsiveness) คือ ความปรารถนาในการช่วยเหลือผู้ใช้บริการ และจัดหาบริการมาให้ตามที่ได้สัญญาตกลงไว้ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้อง 4 ข้อ ได้แก่ มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ใช้ได้ตรงตามที่ต้องการ ให้บริการด้วยขั้นตอนที่สะดวกรวดเร็ว และมีการแจ้งให้ผู้ใช้ทราบทุกครั้งเกี่ยวกับการให้บริการ

4) ความไว้วางใจ (Assurance) คือ การมีความรู้ ความสามารถ และความสุภาพอ่อนโยนของผู้ให้บริการ การให้บริการด้วยความซื่อสัตย์และการสร้างให้ผู้รับบริการเกิดความไว้วางใจ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้อง 4 ข้อ ได้แก่ ผู้ให้บริการมีความรู้ที่จะตอบปัญหาได้ ผู้ให้บริการสามารถอธิบายให้เข้าใจในข้อสงสัย ผู้ให้บริการมีพฤติกรรมที่สร้างให้เกิดความมั่นใจในการบริการ และผู้ให้บริการมีกิริยามารยาทสุภาพและเป็นมิตร

5) การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) คือ การให้ความเป็นห่วงและสนใจผู้มารับบริการแต่ละคน และมีความตั้งใจที่จะจัดหาสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการมาตอบสนองได้ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้อง 5 ข้อ ได้แก่ ผู้ให้บริการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ ผู้ให้บริการมีความเต็มใจในการให้บริการ ผู้ให้บริการเป็นกันเองกับผู้ใช้ ผู้ให้บริการมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ใช้ และผู้ให้บริการเข้าใจถึงความจำเป็นในการมาขอใช้บริการ

สำหรับเกณฑ์ใหม่ทั้ง 5 ด้านนี้ ได้มีการรวมองค์ประกอบบางด้านที่มีความคล้ายกันของเกณฑ์เดิมมาไว้ด้วยกัน ซึ่งด้านที่ยังคงใช้เหมือนเดิม มี 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความน่าเชื่อถือของบริการ ด้านการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ส่วนเกณฑ์ใหม่ด้านความไว้วางใจ เป็นการรวมเกณฑ์เดิม 4 ด้าน มาไว้ด้วยกัน คือ ความเชี่ยวชาญ ความมีอัธยาศัย ความน่าเชื่อถือ และความปลอดภัย ส่วนด้านการเข้าถึงจิตใจ ได้รวมเกณฑ์เดิม 3 ด้านไว้ด้วยกัน คือการเข้าถึงบริการ การติดต่อสื่อสารและความเข้าใจลูกค้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยที่จองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT

2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะคำนวณจากสูตรไม่ทราบขนาดของ W.G. Cochran (1953) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 384 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เผื่อการสูญเสียของแบบสอบถาม 16 ตัวอย่าง ดังนั้นขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 400 โดยการทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน (Multi Cluster Sampling) โดยเรียงลำดับการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Judgement Sampling) โดยเลือกให้ผู้โดยสารตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ทันทีหลังจากที่ได้มีการทำการจองตั๋วผ่านระบบ e-TSRT จำนวน 300 ชุด

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเขตพื้นที่ (Area Cluster Sampling) โดยทำการแบ่งตามสถานีหลัก 4 สถานีที่เป็นแนวสถานีต้นทางของขบวนรถเมื่อออกจากกรุงเทพมหานคร

1. ย่านสถานีเขตเมือง ได้แก่ สถานีกรุงเทพ สถานีสามเสน และสถานีชุมทางบางซื่อ

2. ย่านสถานีชานเมือง ได้แก่ สถานีดอนเมือง สถานีรังสิต และสถานีศาลายา

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้าตามสัดส่วนของผู้โดยสารต่อจำนวนขบวนรถที่ผ่านแต่ละสถานีของในขั้นตอนที่ 1 ดังนี้

สถานีกรุงเทพ (หัวลำโพง) 40 ชุด

สถานีสามเสน 20 ชุด

สถานีชุมทางบางซื่อ 15 ชุด

สถานีตอนเมือง 10 ชุด

สถานีรังสิต 10 ชุด

สถานีศาลายา 5 ชุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์การจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT โดยสร้างคำถามแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) จากนั้นรวมคะแนนทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การอิงเกณฑ์ ทั้งในกรณีการแปลข้อมูลตามรายชื่อ และเกณฑ์การกำหนดระดับคุณลักษณะ ในการพิจารณาแปลความหมาย ใช้วิธีอิงเกณฑ์ในการแปลความข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่แบ่งมาตราส่วนประมาณค่าระดับออกเป็น 5 ช่วง ช่วงละเท่า ๆ กัน เพื่อให้ง่ายต่อการที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไปกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาในแต่ละระดับได้สะดวก (อัจฉรา พจนา, 2550)

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validation) ของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษา และลักษณะของข้อความที่ใช้เหมาะสมกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักวิจัย และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่มีประสบการณ์กับเนื้อหาเชิงระบบสารสนเทศ และประสบการณ์ในงานวิจัย รวมเป็น 3 ท่าน โดยที่ผลการวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของคำถามมีค่าอยู่ที่ 1.0 ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และที่ปรึกษาร่วม ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ตัวอย่าง โดยการนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) หาความเชื่อมั่นโดยรวมโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984) เพื่อให้เกิด

ความชัดเจนของข้อคำถาม โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า .70 เพื่อแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ (วิชณุ สุमितสุวรรณค์, 2556) โดยใช้โปรแกรม SPSS ในการคำนวณหาค่า Reliability ได้ผลลัพธ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมเท่ากับ .822

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การยอมรับบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ภาพรวม

การยอมรับบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ	Mean	S.D.	ระดับ ความสำคัญ	ลำดับ ที่
1. ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน	4.21	.503	มากที่สุด	2
2. ด้านการรับรู้ประโยชน์	4.33	.477	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.27	.451	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า การยอมรับบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.27 เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการรับรู้ประโยชน์มากกว่า มีค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมา ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ภาพรวม

คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์	Mean	S.D.	ระดับ ความสำคัญ	ลำดับ ที่
1. ด้านความน่าเชื่อถือ	4.36	.504	มากที่สุด	4
2. ด้านการตอบสนองความต้องการ	4.40	.522	มากที่สุด	3
3. ด้านความเป็นส่วนตัว	4.43	.546	มากที่สุด	2
4. ด้านการเข้าถึงการให้บริการ	4.49	.492	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	.469	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสาร การรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการเข้าถึงการให้บริการ มากกว่า มีค่าเฉลี่ย 4.49 รองลงมา ด้านความเป็นส่วนตัว มีค่าเฉลี่ย 4.43 ด้านการตอบสนองความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 4.40 และสุดท้ายด้านความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ย 4.36 ตามลำดับ

ผู้โดยสารที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันยอมรับบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT แตกต่างกัน

ผู้โดยสารที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อ คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การยอมรับบริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้โดยสารที่มีเพศต่างกัน มีอายุต่างกัน มีระดับการศึกษาต่างกัน อาชีพต่างกัน โดยรวมมีการยอมรับบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT แตกต่างกัน เนื่องจาก ผู้โดยสารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวข้องกับระบบ e-TSRT ออนไลน์ช่วยให้ท่านมีเวลาเพิ่มขึ้นเพื่อไปทำกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่า รองลงมา ระบบ e-TSRT ช่วยให้สามารถจองตั๋วโดยสารออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มากกว่า รองลงมา ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน ให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบ e-TSRT ใช้ภาษาที่อ่านได้ชัดเจนเข้าใจ และระบบ e-TSRT ง่ายต่อการ ค้นหาข้อมูลการเดินทาง มีขั้นตอนการจองตั๋วใช้เวลาไม่นานในการทำงาน มีการแสดงผลของเว็บไซต์ที่ เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับแนวคิดของ กนกวรรณ กาญจนธานี (2557) แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ได้ถูกพัฒนามาจาก Davis, (1989) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ Ajzen และ Fishbein เป็นแบบจำลองที่อธิบายเกี่ยวกับการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของผู้ใช้งาน เมื่อผู้ใช้งานได้รับการนำเสนอ ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งานและระยะเวลาของการใช้งาน หรือการยอมรับเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1) การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ (Perceived

Usefulness) ถูกจำกัดความโดย Fred Davis ได้กล่าวว่า ระดับความเชื่อของบุคคลต่อการใช้เทคโนโลยีนั้น ๆ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนได้ และ 2) การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) เป็นระดับความเชื่อในการใช้งานต้องการง่าย สะดวก ปัจจุบันนี้การนำเอาแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี เข้ามาใช้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างแพร่หลาย เช่น ซอปปิงออนไลน์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สวงวงศ์ดี แก้วมุงคุณ ,2554) ได้กล่าวว่า แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี เป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้รับค่านิยมจากนักวิจัยด้านเทคโนโลยี เป็นข้อมูลที่สำคัญนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรม หรือเทคโนโลยีใหม่ออกมาให้ผู้บริโภคได้ใช้งานและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรวัดน์ วงศ์ธงชัย (2555) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี บาร์โค้ดสองมิติผลการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้งานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้าน การรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นด้านความได้เปรียบเหนือเทคโนโลยีเดิม ความ สนุกในการใช้งาน ความสอดคล้องกับคุณค่า ความต้องการ และประสบการณ์ในอดีต ความง่ายใน การใช้งานและความมีประโยชน์ และยังไปกว่านั้นผู้ใช้งาน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการยอมรับโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นด้านการยืนยันในเทคโนโลยีและการใช้ งานจริง ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุทิน จิตตะสิริ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาระบบงานบริหารเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาระบบงานบริหารเอกสารมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง เนื่องจาก บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบริหารเอกสาร โดยใช้โปรแกรมระบบงานสารบรรณในการปฏิบัติงานแล้วทำให้การรับส่งหนังสือรวดเร็วขึ้น สามารถลดเวลาที่ปฏิบัติงานลงได้ สามารถติดตามเอกสารได้ทุกจุดตลอดระยะเวลาของการเดินเอกสาร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้โดยสารที่มีเพศต่างกัน มีอายุต่างกัน มีระดับการศึกษาต่างกัน อาชีพต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างความพึงพอใจให้ผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการเข้าถึงการให้บริการเกี่ยวกับการ Login ใช้งานของระบบ e-TSRT สะดวก รวดเร็ว มากกว่า รองลงมา สามารถติดต่อหน่วยงานการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ทันที เมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ศูนย์บริการผู้โดยสาร โทร.1690 ด้านความเป็นส่วนตัวให้

ความสำคัญเกี่ยวกับระบบ e-TSRT ปรากฏสัญลักษณ์และข้อความที่แสดงถึงการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้โดยสารหรือผู้ใช้งาน และระบบ e-TSRT มีความปลอดภัยของข้อมูลที่ได้รับหรือส่งระหว่างผู้ใช้งานและระบบอินเทอร์เน็ต ด้านการตอบสนองความต้องการให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบ e-TSRT สามารถตรวจสอบที่ว่างของขบวนรถที่ต้องการเดินทางได้ และสามารถลดขั้นตอนในการจองตั๋วและชำระเงินได้ ด้านความน่าเชื่อถือให้ความสำคัญเกี่ยวกับได้รับตั๋วโดยสารตามที่ต้องการ เช่น ระบุเส้นทาง ประเภทขบวนรถ วันและเวลา จากการจองผ่านระบบ e-TSRT และขั้นตอนการชำระเงินของระบบ e-TSRT สอดคล้องกับแนวคิดของ สมวงศ์ พงศ์สถาพร (2550) ได้กล่าวว่า คุณภาพการบริการเป็นทัศนคติที่ผู้รับบริการมีความคาดหวังไว้ว่าจะได้รับจากบริการที่เกิดความพึงพอใจมีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยที่ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการให้บริการที่แตกต่างกันออกไปตามความคาดหวังของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัชวาล ทัดศิวิชัย (2554) ได้กล่าวว่า คุณภาพการบริการ สามารถบริการด้วยคุณภาพเชิงเทคนิคที่ผู้รับบริการได้รับจากบริการนั้นในรูปแบบผลลัพธ์ที่ได้สามารถวัดผลและประเมินได้ ประกอบด้วยคุณภาพเชิงกระบวนการต่าง ๆ แวดล้อมที่มีต่อคุณภาพการบริการเพื่อตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2543) ได้กล่าวว่า คุณภาพการให้บริการ เป็นความสอดคล้องกันของความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ หรือระดับความสามารถในการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ อันทำให้ลูกค้าหรือผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจมีจากบริการที่เขาได้รับด้วย และสอดคล้องกับแนวคิดของ Parasuraman และคณะ, (1990) ได้กล่าวว่า ความน่าเชื่อถือของบริการ เป็นความสามารถกระทำตามสัญญาที่แจ้งไว้ว่าจะให้บริการเกิดขึ้นและสร้างความไว้วางใจ ความถูกต้อง และความสม่ำเสมอ ผู้ให้บริการเข้าใจถึงความจำเป็นในการมาขอใช้บริการมีการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ใช้ได้ตรงตามที่ต้องการ ให้บริการด้วยขั้นตอนที่สะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bressolles, Durrieu และ Senecal (2014) ได้ศึกษาการจำแนกผู้บริโภคด้วยคุณภาพการ บริการและความพึงพอใจในการใช้บริการ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ อินเทอร์เน็ตเริ่มมีระบบมากขึ้นควบคู่กับการพัฒนาของ E-commerce ภายใต้การนำของนักวิจัยและ ผู้ร่วมงานในการตรวจสอบคุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจในบริบทออนไลน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Barrera และคณะ (2014) ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ของ ผู้ให้บริการด้วยความแตกต่างทางด้านสังคมและประชากรของผู้ใช้บริการออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพของการบริการสามารถเกิดการรับรู้ ที่แตกต่างกันด้วยลูกค้าที่แตกต่างกัน ต่อมาในพื้นที่การให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลลักษณะสังคมออนไลน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการอธิบายความแตกต่างของ

พฤติกรรมออนไลน์ของผู้ใช้ คุณภาพการรับรู้ของ E-services มีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับข้อมูล ลักษณะสังคมออนไลน์ และลักษณะประชากรศาสตร์ ของผู้บริโภคออนไลน์ ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา และความถี่ของการใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องจากการตอบสนองที่ได้จากผู้บริโภคออนไลน์ 267 คน ที่มีประสบการณ์และมีปัญหาในระหว่างการส่งมอบบริการออนไลน์ ผลพบว่า ความน่าเชื่อถือเป็นสิ่งที่ได้รับการให้ความสำคัญมากที่สุด การรับรู้คุณภาพบริการค่อนข้างเหมือนกัน ระหว่างกลุ่มผู้ใช้ออนไลน์ที่มี ลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.1 การยอมรับบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

1) ด้านการรับรู้ประโยชน์ พบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ระบบ e-TSRT ออนไลน์ช่วยให้ท่านมีเวลาเพิ่มขึ้นเพื่อไปทำกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่า รองลงมา ระบบ e-TSRT ช่วยให้ท่านสามารถจองตั๋วโดยสารออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ระบบ e-TSRT ช่วยปรับปรุงวิธีการจองตั๋วของท่านให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และสุดท้าย ท่านคิดว่าระบบ e-TSRT นี้ มีประโยชน์ต่อผู้โดยสารหรือผู้ใช้งาน ในการจองตั๋วออนไลน์ ตามลำดับ ดังนั้นผู้ที่กำกับดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการรับรู้ประโยชน์ ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการโดยสรรพไฟแห่งประเทศไทยได้ทราบถึงประโยชน์ในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT มากขึ้น ควรส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการโดยสรรพไฟกระทำการจองตั๋วโดยสารออนไลน์ผ่าน e-TSRT และเพื่อเพิ่มความสะดวกต่อการใช้งานควรพัฒนาและปรับปรุง ระบบ e-TSRT ให้มีความเสถียรภาพมีความง่ายขณะใช้จองตั๋ว รวดเร็ว ทันใจต่อการใช้งานและมีความทันสมัยมากขึ้น

2) ด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน พบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ระบบ e-TSRT ใช้ภาษาที่อ่านได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย มากกว่า รองลงมา ระบบ e-TSRT ง่ายต่อการค้นหาข้อมูลการเดินทาง ระบบ e-TSRT มีขั้นตอนการจองตั๋วใช้เวลาไม่นาน ในการใช้งานระบบ e-TSRT ท่านไม่มีความจำเป็นที่ต้องใช้ความจำ หรือความพยายามในการทำรายการ และสุดท้าย ระบบ e-TSRT มีการแสดงผลของเว็บไซต์ที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ตามลำดับ ดังนั้นผู้ที่กำกับดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการรับรู้ความง่ายต่อการใช้งาน ควรพัฒนาการใช้ภาษาใน ระบบ e-TSRT ใช้ข้อความสั้น ๆ ให้อ่านเข้าใจง่าย ควรพัฒนาระบบ e-TSRT ให้มีความง่ายต่อการค้นหาข้อมูลการเดินทางและสะดวกรวดเร็วในการใช้จองตั๋วเดินทาง

1.2 คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์

1.2.1 ด้านการเข้าถึงการให้บริการ พบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการ Login เข้าใช้งานของระบบ e-TSRT สะดวกรวดเร็ว มากกว่า รองลงมา สามารถติดต่อหน่วยงานการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ทันที เมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ศูนย์บริการผู้โดยสาร โทร.1690 คิดว่าข้อมูลวิธีการใช้บริการที่ปรากฏบนระบบ e-TSRT เพียงพอ และตรงตามความต้องการ และสุดท้ายระบบ e-TSRT มีอุปกรณ์รองรับในการเข้าถึงได้หลากหลาย นอกเหนือจากเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต ตามลำดับ ดังนั้นผู้ที่กำกับดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการเข้าถึงการให้บริการ ควรพัฒนาส่วนการ Login ออกแบบระบบ e-TSRT ในรูปแบบที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ให้เข้าใช้ระบบ e-TSRT ได้รวดเร็วและใช้งานได้อย่างสะดวกมากขึ้น ควรปรับปรุงพนักงานการรถไฟให้รองรับแจ้งปัญหาข้อสงสัยได้รวดเร็ว ควรพัฒนาข้อมูลสั้น ๆ แต่ได้ใจความ ที่ปรากฏบนระบบ e-TSRT ให้มีความกระชับ ควรพัฒนาระบบ e-TSRT ให้สามารถใช้งานบนสมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต เป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงใช้บริการได้สะดวกมากขึ้น

1.2.2 ด้านความเป็นส่วนตัว พบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระบบ e-TSRT ปรากฏสัญลักษณ์และข้อความที่แสดงถึงการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้โดยสารหรือผู้ใช้งานมากกว่า รองลงมา คิดว่าระบบ e-TSRT มีความปลอดภัยของข้อมูลที่รับหรือส่ง ระหว่างผู้ใช้งานและระบบอินเทอร์เน็ต คิดว่าข้อมูลส่วนบุคคลของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และสุดท้ายคิดว่าข้อมูลส่วนบุคคลของท่านจะไม่ถูกนำไปใช้ร่วมกับข้อมูลของบุคคลอื่น ตามลำดับ ดังนั้นผู้ที่กำกับดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านความเป็นส่วนตัว ควรพัฒนาระบบ e-TSRT ให้มีความปลอดภัยของข้อมูลความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้บริการอย่างเข้มงวด ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการควรถูกเก็บเป็นความลับ

1.2.3 ด้านการตอบสนองความต้องการ พบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญระบบ e-TSRT สามารถตรวจสอบที่นั่งว่างของขบวนรถที่ต้องการเดินทางได้ มากกว่า รองลงมา ระบบ e-TSRT สามารถลดขั้นตอนในการจองตั๋วและชำระเงินได้ ระบบ e-TSRT สามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลการจอง (เส้นทาง ประเภทขบวนรถ วันและเวลา) ได้ตลอดก่อนการชำระเงิน และสุดท้าย ระบบ e-TSRT สามารถบันทึกประวัติการใช้งาน และแสดงข้อมูล ที่ทำรายการต่าง ๆ ย้อนหลังได้ ตามลำดับ ดังนั้นผู้ที่กำกับดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการตอบสนองความต้องการ ควรพัฒนาระบบ e-TSRT ให้ตรวจสอบที่นั่งว่างได้สะดวก รวดเร็วทันเวลาก่อนการเดินทาง ควรพัฒนาให้ผู้ใช้บริการชำระเงินผ่านระบบ I banking ของธนาคารต่าง ๆ บนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตได้อย่างสะดวก และสามารถจ่ายเงินผ่านบัตรเครดิตวีซ่าและมาสเตอร์ของธนาคารต่าง ๆ ได้ด้วย ซึ่งก่อนการชำระเงินควรให้ผู้ใช้บริการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการจอง เช่น เส้นทาง ประเภทขบวนรถ วันและเวลาที่เดินทาง ในการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ได้ด้วย

1.2.4 ด้านความน่าเชื่อถือ พบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญได้รับตัวโดยสารตามที่ต้องการ (ระบุเส้นทาง ประเภทขบวนรถ วันและเวลา) จากการจองผ่านระบบ e-TSRT มากกว่า รองลงมา ระบบ e-TSRT มีการ Update ข้อมูลที่ถูกต้อง ขั้นตอนการชำระเงินของระบบ e-TSRT มีความถูกต้องแม่นยำ ไม่มีข้อผิดพลาด ระบบ e-TSRT มีรายละเอียดข้อมูลสำหรับการติดต่อหน่วยงานการรถไฟแห่งประเทศไทย (ชื่อผู้ติดต่อ สถานี เบอร์โทรศัพท์หรืออีเมล) และคิดว่าระบบ e-TSRT เป็นที่รู้จักและได้รับความไว้วางใจจากผู้โดยสาร ตามลำดับ ดังนั้นผู้ที่กำกับดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านความน่าเชื่อถือ ควรสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้บริการได้รับตัวโดยสารตามที่ต้องการ เช่น ระบุเส้นทาง ประเภทขบวนรถ วันและเวลาที่เดินทางจากการจองผ่านระบบ e-TSRT ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ควรพัฒนา Update ข้อมูลให้ผู้ใช้บริการ ระบบ e-TSRT ได้รับทราบข้อมูลอย่างสะดวกถูกต้อง ควรพัฒนาขั้นตอนการชำระเงินผ่านระบบ e-TSRT ให้มีความถูกต้องแม่นยำมากที่สุด ควรส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการหรือผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทยได้รู้จักใช้จองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ให้มากขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาการใช้ระบบ e-TSRT ต่อการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการจองของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบหรือวิธีการในการเข้าถึงการให้บริการต่อตรวจสอบที่นั่งว่างต่อการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้งานระบบการจองตั๋วออนไลน์ผ่านระบบ e-TSRT ในเทคโนโลยีแบบใหม่ของผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย

บรรณานุกรม

กนกวรรณ กาญจนธานี. (2557). การพัฒนาความตั้งใจใช้การตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับธุรกิจ

ขนาดกลางและขนาดเล็กในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา : คุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จิรวัดน์, วงศ์ธงชัย . (2555). ปัจจัยด้านการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติ

ของผู้ใช้งานกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย. นครราชสีมา : คลังปัญญา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ชัชวาลย์ ทัดศิวัช. (2554). คุณภาพการให้บริการเป็นแนวคิดหนึ่งได้รับการนำมาประยุกต์ใช้ใน

- กระบวนการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐไทย. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัฐภาคย์.
 วีรพงษ์ เฉลิเมจิระรัตน์. (2543). **คุณภาพในงานบริการ 1** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 ส.ส.ท.
- สงวนศักดิ์ แก้วมุงคุณ. (2554). **การยอมรับเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนในภูมิภาค: กรณีศึกษา
 เว็บไซต์หมู่บ้าน**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้น
 จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php>.
- สมวงศ์ พงศ์สถาพร. (2550). **เคล็ดไม่ลับการตลาดบริการ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ยูบีซีแอล
 บุ๊คส์.
- สิงหะ ฉวีสุข และสุนันทา วงศ์จตุรภัทร. (2555). **ทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**.
 KMITL Information Technology Journal, (Jan. – Jun. 2012)
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2559). **การมีการใช้เทคโนโลยี
 สารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2560**. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2562,
 จาก [http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านICT/เทคโนโลยีในครัวเรือน/
 2560/ FullReportICT_60.pdf](http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านICT/เทคโนโลยีในครัวเรือน/2560/ FullReportICT_60.pdf)
- อนุทิน จิตตะสิริ. (2541). **ประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาระบบงาน
 บริหารเอกสาร : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข**. มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง/กรุงเทพฯ.
- อมรเดช สุขเกษม. (2556). **ความคาดหวังต่อการยอมรับโมบายเลิร์นนิ่งของพนักงานการไฟฟ้า
 ส่วนภูมิภาคในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Ajzen, I., & Fishbein, (1989). **Theory of reasoned action**. *Organizational Behavior
 and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Barrera, R. B., Garcia, A. N., & Moreno, M. R. (2014). **Evaluation of the e-service
 quality in service encounters with incidents: Differences according to
 the sociodemographic profile of the online consumer**. *Revista Europea
 de Dircciony Economia de la Empresa*, 23, 184-193.
- Barry, V. (1986). **Moral issues in business**. Belmont, CA: Wadsworth.
- Bressolles, G., Durrieu, F., & Senecal, S. (2014). **A consumer typology based on
 eservice quality and e-satisfaction**. Retrieved from
<http://www.elsevier.com/locate/jretconser>.

- Davis, F. D. (1989). **Perceived use fullness, Perceived Ease of use and user acceptance of information technology.** MIS Quarterly, 13(3), 319-339.
- Kotler, Philip and Keller, Kevin. (2006). **Marketing Management.** Twelfth Edition, Pearson Education.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). **A conceptual model of service quality and implications for future research.** Journal of Marketing, 49(4), 41-50.
- Ragavan, N., & Mageh, R. (2013). **A study on service quality perspectives and customer satisfaction in new private sector banks.** IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM), 7(2), 26–33.
- Vijayasathy, L. R. (2004). **Predicting consumer intentions to use online shopping: The case for an augmented technology acceptance model.** Information & Management, 41(6), 747-762.

แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี

Guidelines for the Use of Information Technology in Academic Administration
of Municipal Schools in Nonthaburi Province

อาภาพิมพ์ ศรีโสภณ¹

สมถวิล วิจิตรวรรณ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็น และ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยมี กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี จำนวน 270 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่มีความตรง IOC เท่ากับ 0.67-1.0 ความเที่ยงเท่ากับ 0.96 เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA และทดสอบรายคู่ด้วย LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดประเมินผล ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ ด้านการวางแผนเกี่ยวกับวิชาการ

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี พบว่า เมื่อจำแนกความคิดเห็นตามประสบการณ์การทำงาน ความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นตามระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและ เทคโนโลยีเข้ามาจัดการสารสนเทศในทุก ด้าน อาทิ ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล นอกจากนั้นควรจัดให้มีการฝึกอบรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : เทคโนโลยีสารสนเทศ , การบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Abstract

This research aimed to study, to compare the opinions and study the guidelines of improvement using information technology in academic administration of municipal schools in Nonthaburi province. The samples used in the research were 270 administrators, teachers and instructional supportive officers in municipal schools, selected through stratified random sampling. The research instrument was a five rating scale questionnaire with 0.67-1.0 of IOC validity and the alpha coefficient with 0.96 of reliability and interview. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, LSD pair testing and content analysis.

The results of the research indicated that

1. the use of information technology in academic administration were rated at the highest level as a whole and an individual. It was shown difference from high to low: measurement and evaluation administration, instructional operation, instructional administration and academic planning.

2. The comparison of the use of information technology in academic administration, classified by work experience was not significantly different as a whole whereas educational background, work position, and school size were significant difference.

3. The guidelines of improvement using information technology in academic administration were to utilize technology in information management: such as academic planning, instructional operation, instructional management, measurement and evaluation. There should be arranged information technology training course for administrators, teachers and instructional supportive officers to obtain knowledge, understanding and the use of information technology for academic operation effectively.

Keywords: information technology, academic operation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุคโลกาภิวัตน์เป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาการในด้านต่าง ๆ การติดต่อสื่อสาร การศึกษา และเทคโนโลยีสารสนเทศ นั้นเป็นสิ่งจำเป็น สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยผลักดันสำคัญที่ทำให้โลกไร้พรมแดน และทำให้ประชากรมีการติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น นำไปสู่การผสมผสานความคิดค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างมวลมนุษยชาติ การที่จะพัฒนาประเทศให้แข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถทำได้คือการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เป็นกำลังในการพัฒนาชาติ กระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคนคือกระบวนการทางการศึกษา พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพุทธศักราช 2562 มาตราที่ 5 ได้ระบุถึงวัตถุประสงค์การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาขึ้นเพื่อคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในโรงเรียนขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา (พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพุทธศักราช 2562) คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศระดับกระทรวง โดยมีวิสัยทัศน์ว่า กระทรวงศึกษาธิการจะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างความเป็นเลิศในด้านการบริหาร การเรียนการสอนและการบริการประชาชน โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศระบบสื่อประสม ติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายที่มีสมรรถนะสูงจัดเก็บประมวลผล ข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาบุคลากร และปรับปรุงโครงสร้างองค์การเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และการให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จรวดเร็วถูกต้อง ทันสมัย ได้ประโยชน์ก่อปรด้วยจริยธรรมอย่างแท้จริงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศได้เพิ่มบทบาทขึ้นในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านการศึกษาและด้านต่าง ๆ ของประเทศไทยมากขึ้น

เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำหรับภาคการศึกษาเป็นระยะเวลา 10 กว่าปี อย่างไรก็ตามพบว่า การดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน หรือการเผยแพร่เทคโนโลยีในโรงเรียนนั้นยังขาดการดำเนินการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และการติดตามผล ดังนั้นการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศจึงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่ควรพัฒนาควบคู่กันเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมที่ดี ทั้งในระดับตัวบุคคลเองและในระดับประเทศ ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาประเทศให้ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษาจากการวิเคราะห้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 บัญญัติเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในหมวด 9 เป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญไทย โดยบัญญัติเรื่องการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้

อย่างชัดเจนหลายประเด็น อาทิ ด้านองค์กร ให้ท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารงานของตนเอง ตามความต้องการของประชาชน มีองค์ประกอบทั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ด้านการบริหาร ท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารงาน สามารถกำหนดนโยบายของตนเอง มีอิสระทั้งด้านการเงิน การคลัง และการบริหารบุคคล เป็นต้น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540)

งานวิชาการซึ่งมีขอบข่ายที่กว้างและครอบคลุมในหลายด้าน เช่น ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียนและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (จันทรานี สงวนนาม. 2551: 148) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สำหรับการจัดการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กสท.) พบว่า มีความพยายามดำเนินงานทางด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน แต่ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O NET) ประจำปีการศึกษา 2560 และ ประจำปีการศึกษา 2561 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (สกท.) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เกือบทุกรายวิชา

สังกัด	(\bar{X}) วิชาภาษาไทย	(\bar{X}) วิชาภาษาอังกฤษ	(\bar{X}) วิชาคณิตศาสตร์	(\bar{X}) วิชาวิทยาศาสตร์
ระดับประเทศ	52.98	34.59	40.47	41.22
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(สช.)	59.21	52.65	50.73	46.29
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร(สกท.)	53.86	34.05	40.40	41.14
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	54.64	35.07	40.94	41.49
โรงเรียนสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด (กสท.)	53.09	37.68	40.49	40.86

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 ตามข้อมูลของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล) การที่ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด (กสท.) ต่ำกว่าทุกสังกัดในเกือบทุกรายวิชา ผู้บริหารทุกระดับ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด (กสท.) ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จึงต้องตระหนักถึงภารกิจในการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ และแสวงหาวิธีการ เทคนิค ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ นำมาสนับสนุนระบบการเรียนการสอนที่ดี เห็นได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรกถึงรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. พบว่าความพร้อมของระบบสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น งานห้องสมุด งาน ICT งานสื่อเทคโนโลยี งานวัดและประเมินผล และงานวิจัย รวมทั้งความพร้อมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เช่นคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต โรงเรียนที่มีระบบสนับสนุนการเรียนการสอนที่ดีและมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

ดังนั้นการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่ควรพัฒนาควบคู่กันเพื่อการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะคิด ค่านิยม และคุณธรรมที่ดี ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาประเทศให้ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม

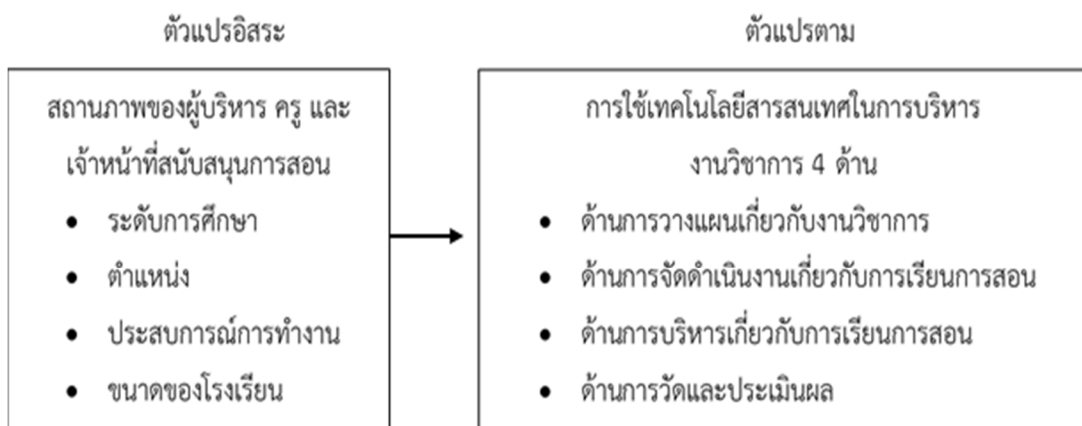
จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ามีสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาในระดับใด โดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนในโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการโดยตรง เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานตามที่สังคมมุ่งหวังต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการที่จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาการของระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนชั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบ พบว่าในด้านของการบริหาร และระบบการบริหารโรงเรียนที่ดีต้องมีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA และวิเคราะห์ภารกิจการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี พบว่าภารกิจที่เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพในยุคศตวรรษที่ 21 ด้านงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องมียุทธศาสตร์หลักในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยจึงเน้นบทบาทการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานวิชาการโดยใช้แนวคิด PDCA ในการบริหารงานแนวคิดในงานวิชาการ 4 ด้านตามแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) คือ ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และ รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี จำนวน 21 โรงเรียน รวม 825 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร (ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน) ครู และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี จำนวน 270 คนได้จากการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรทั้งหมด ตามสูตรการคำนวณของทาโร่ ยามานะ (Yamane, Taro 1973 อ้างถึงในธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี โดยแบบสอบถามใช้การเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยใช้ แบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ใน 4 ด้าน มีลักษณะแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี มีลักษณะเป็น คำถามปลายเปิด

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

สร้างแบบสอบถามตามกรอบความคิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการใน 4 ด้าน แบ่งเป็นด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการ

เรียนการสอน ด้านการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Face Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและตัดข้อคำถามออกให้เหลือด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองลองใช้ (Try Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องรายข้อกับคำถามทั้งฉบับ (Item-Total Correction) พบว่าทุกข้อมีค่าสูงกว่า 0.40 และตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการ ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบแล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และร้อยละ (percentage) และวิเคราะห์ระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานได้แก่ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันด้วยการทดสอบที แบบอิสระ (Independent Samples t-test) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ด้านประสิทธิภาพการทำงาน ขนาดโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่ตามแบบ LSD สุดท้ายวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจากข้อเสนอแนะโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ

(n=270)				
การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับ
1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ	4.53	0.41	มากที่สุด	4
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.55	0.45	มากที่สุด	2
3. การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.55	0.46	มากที่สุด	3
4. การวัดและประเมินผล	4.56	0.46	มากที่สุด	1
รวมทุกด้าน	4.55	0.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.43$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรีจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(n = 270)

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ	จำแนกตามตำแหน่งในโรงเรียน		จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน		จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	
	F	P-value	F	P-value	F	P-value
1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ	2.59	0.08	0.94	0.42	3.94*	.02
2. การจัดดำเนินงานการเรียนการสอน	3.25*	0.04	0.66	0.58	4.59**	.01
3. การบริหารการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	2.42	0.09	1.22	0.30	5.45**	.00
4. การวัดประเมินผล	3.30*	0.04	0.61	0.61	4.63**	.01
รวมทุกด้าน	3.19*	0.04	0.82	0.49	5.11**	.01

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน และขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกัน

แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ

แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรีที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในแบบสอบถามตอนที่ 3 ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด มีดังนี้

1. ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำแผนการสอนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรโดยใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้บุคคลภายนอกรับทราบเกี่ยวกับ การวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน

2. ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีแก่นักเรียนจัดหาอุปกรณ์การเรียนด้านเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และครูจัดทำบันทึกการจัดการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการชั้นเรียน จัดการแบบเรียน และจัดครูเข้าสอนในแต่ละรายวิชาในทุก ๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ด้านการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงด้านข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน จัดหาคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จัดหาสื่อการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้ครบทุกห้องเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนมีฐานข้อมูลของโรงเรียน ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน จัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดเก็บผลการประเมินของนักเรียน เพื่อนำมาเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียน และมีผู้ดูแลรับผิดชอบงานสารสนเทศโดยตรงและมีโปรแกรมบันทึกข้อมูลสารสนเทศทั้งอดีตและต่อเนื่องเป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบข้อมูลในการวัดผลประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน ดังนี้

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามตำแหน่งในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($F = 3.19$, $p\text{-value} = 0.04$)

2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในภาพรวมทุกด้าน ($F = 0.82$, $p\text{-value} = 0.49$) และในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

3. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ความเห็นในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน ($F = 5.11$, $p\text{-value} = 0.01$)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาหลักสูตร แผนปฏิบัติงาน กำหนดการสอน และ แผนการสอนสม่ำเสมอ และควรนำเข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษาขึ้นสู่ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความสะดวกในการสืบค้น พัฒนาให้เทคโนโลยีสารสนเทศมีประสิทธิภาพและบำรุงรักษาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนไม่ให้เกิดปัญหาด้านการใช้งาน อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัด และ โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรที่มออบรมให้ความรู้แก่ครู และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนรวมถึงมีคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศในการจัดทำ และประเมินหลักสูตร นอกจากนี้ควรมีครูที่มีความถนัดในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศที่จะใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ และประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองหรือบุคคลภายนอกรับทราบเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน

ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนผู้บริหารควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนด้านเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อนักเรียนทุกคน จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการชั้นเรียน จัดการแบบเรียน และจัดครูเข้าสอนในแต่ละรายวิชาในทุก ๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้และครูควรมีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีแก่นักเรียนให้ครอบคลุมทุก ๆ การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ และครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตลอดเวลาจากนั้นครูจัดทำบันทึกการจัดการเรียนการสอนผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน รวมถึงจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน และ ในชุมชน ปรับปรุงด้านข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน โดยส่งครูและเจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอนไปดูงานหน่วยงานอื่นที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนได้อย่าง

เหมาะสม และ ควรจัดหาคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนเพื่อใช้ในการเรียนรู้จัดหาสื่อการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้ครบทุกห้องเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการวัดและประเมินผลโรงเรียนควรจัดทำฐานข้อมูลของโรงเรียนโดยการนำผลงานที่ผ่าน การประเมินของผู้บริหารเข้าสู่ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยควรมีผู้ดูแลรับผิดชอบงานสารสนเทศโดยตรงและมีโปรแกรมบันทึกข้อมูลสารสนเทศทั้งอดีตและต่อเนื่องเป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบข้อมูลใน การวัดผลประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เป็นตัวอย่างในการประเมินผลในปีต่อไป และ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการนำไปจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน อีกทั้งครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บผลการประเมินของนักเรียน เพื่อที่จะได้นำมาเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ และนำผลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาหลักสูตร แผนปฏิบัติงาน กำหนดการสอน และ แผนการสอน
2. ควรศึกษาการจัดระบบเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนของชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง และพัฒนาเป็นเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมาตรฐานเดียวกัน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและมาตรฐานการ
พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา.** :กรุงเทพฯ.
- _____.(2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551** :กรุงเทพฯ.
- _____.(2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560**
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ.** ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ :กรุงเทพฯ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). **พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
พุทธศักราช 2562.** :กรุงเทพฯ.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2562). **สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS
(ฉบับปรับปรุง).** เจริญดีมั่นคงการพิมพ์ :กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** :กรุงเทพฯ.